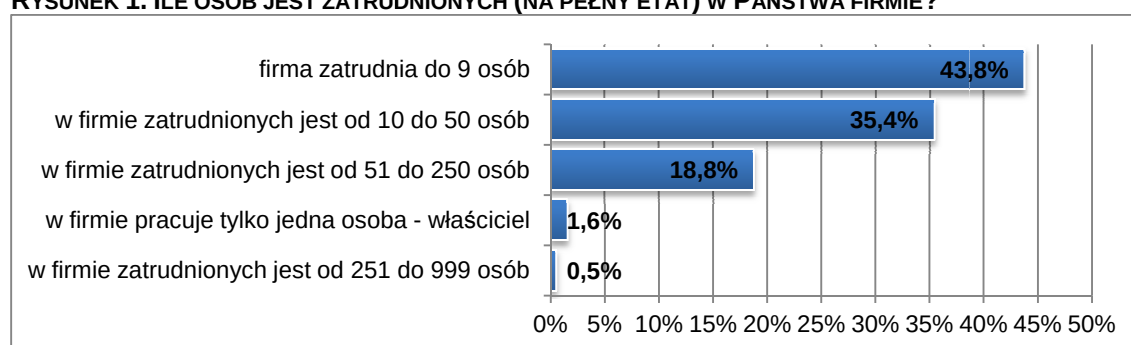

Powiat gryficki

1. Charakterystyka badanych podmiotów

W badaniu sytuacji i oczekiwań pracodawców z powiatu gryfickiego udział wzięło 192 respondentów. Zdecydowaną większość stanowili pracodawcy reprezentujący mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników (43,8%) oraz przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 50 osób (35,4%). Dane na temat liczby zatrudnionych pracowników przedstawia rysunek 1.

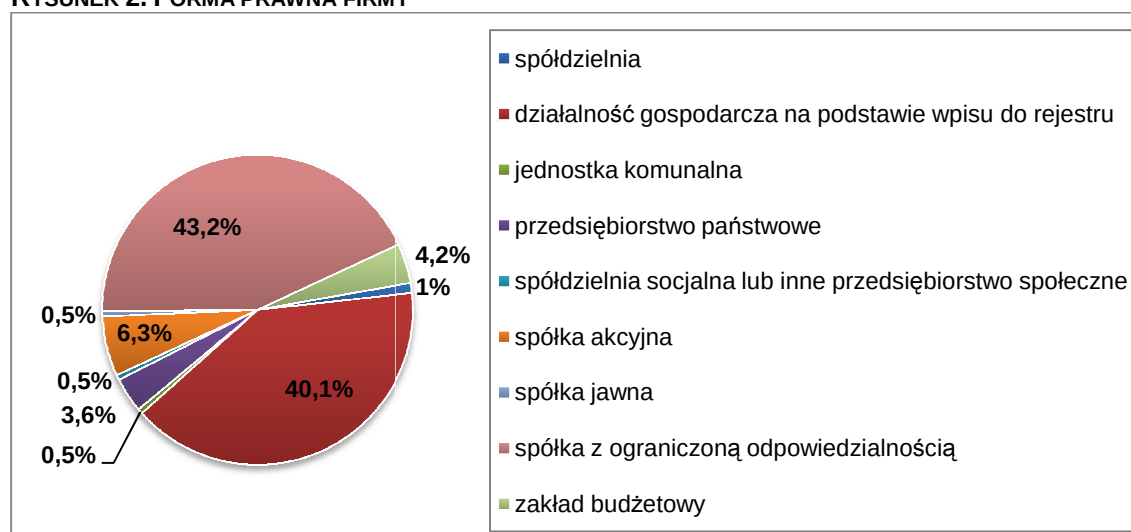
RYСУNEK 1. ILE OSÓB JEST ZATRUDNIONYCH (NA PEŁNY ETAT) W PAŃSTWA FIRMIE?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największą grupę wśród przedsiębiorstw objętych badaniem stanowiły spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (43,2%), a następnie przedsiębiorstwa osoby fizycznej (40,1%). Pozostałe formy prawne w powiecie gryfickim były zdecydowanie rzadziej spotykane (rysunek 2).

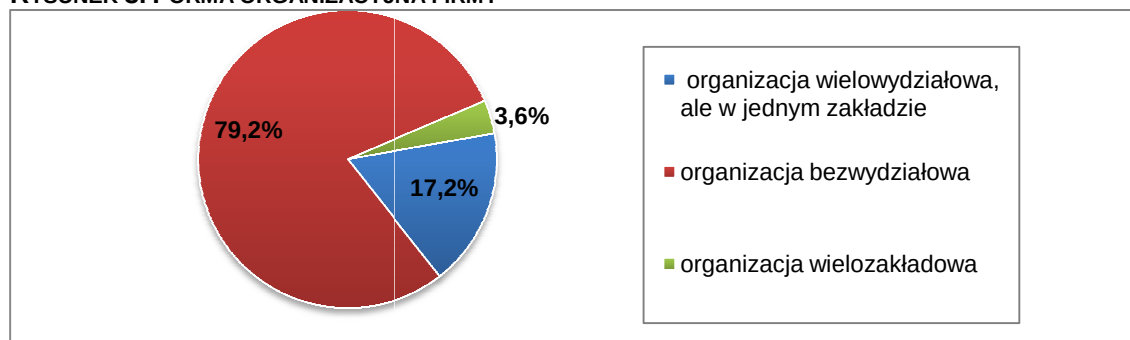
RYСУNEK 2. FORMA PRAWNA FIRMY

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad 2/3 firm, które wzięły udział w badaniu posiadała bezwydziałową strukturę organizacyjną (79,2%). Przedsiębiorstwa o strukturze wielowydziałowej, ale funkcjonujące w jednym zakładzie stanowiły 17,2%. Najniższy był odsetek firm posiadających organizację wielozakładową, wynosił jedynie 3,6% (rysunek 3).

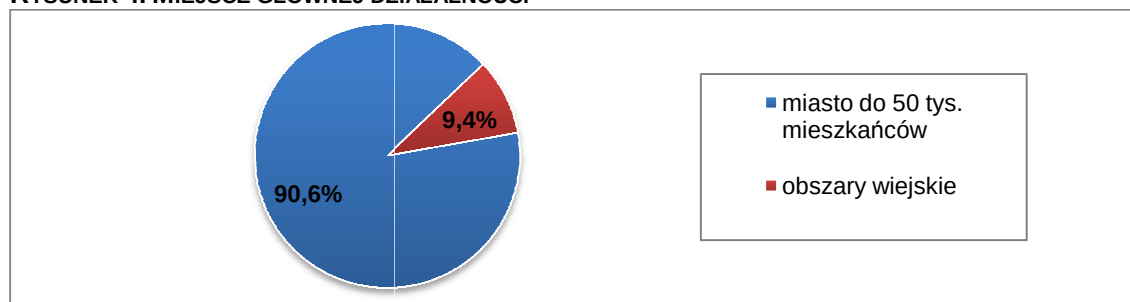
RYSUNEK 3. FORMA ORGANIZACYJNA FIRMY

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość badanych podmiotów prowadziła główną działalność gospodarczą na terenie ośrodka miejskiego liczącego do 50 tys. mieszkańców (90,6%) (rysunek 4).

RYSUNEK 4. MIEJSCE GŁÓWNEJ DZIAŁALNOŚCI

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Przedsiębiorstwa z powiatu gryfickiego, które wzięły udział w badaniu funkcjonowały w ramach różnych sekcji PKD. Największy odsetek stanowili przedsiębiorcy związani z „pozostałą działalnością usługową” (31,3%). Pozostałe wyniki prezentuje rysunek 5.

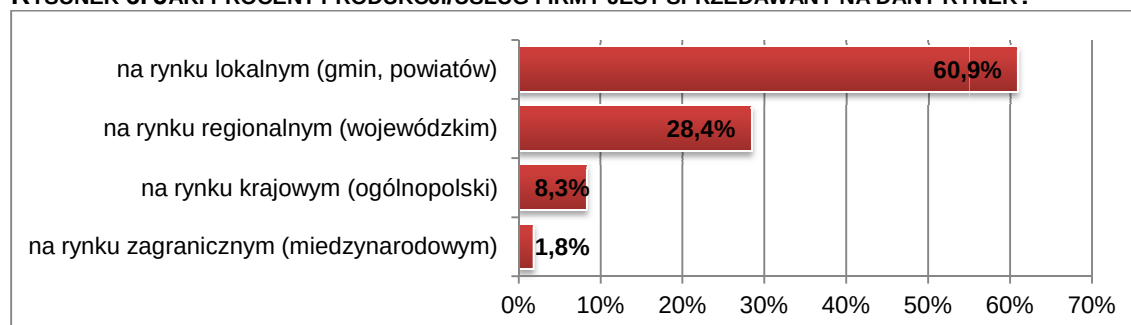
RYSUNEK 5. RODZAJ PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI WG SEKCJI PKD

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa przedsiębiorstw biorących udział w badaniu wskazała, iż oferowane przez nich produkty, bądź usługi są sprzedawane głównie na rynku lokalnym (gminnym, powiatowym). Taką odpowiedź wskazało 60,9% respondentów. Na rynku regionalnym działało 28,4% przedsiębiorstw, natomiast na rynku krajowym oraz zagranicznym jedynie 10,1% (rysunek 6).

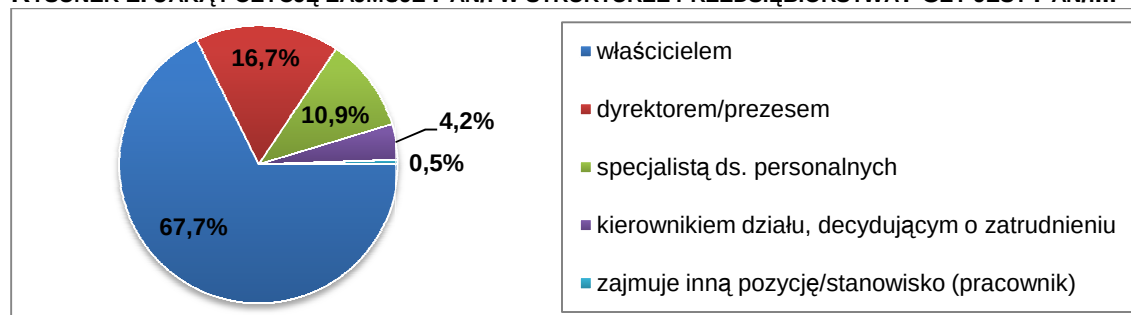
RYSUNEK 6. JAKI PROCENT PRODUKCJI/USŁUG FIRMY JEST SPRZEDAWANY NA DANY RYNEK?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Firmy biorące udział w badaniu były reprezentowane w przeważającym stopniu przez właścicieli (67,6%), dyrektorów/prezesów (16,7%) oraz specjalistów ds. personalnych (10,9%) (rysunek 7).

RYСУNEK 1. JAKĄ POZYCJĘ ZAJMUJE PAN/I W STRUKTURZE PRZEDSIĘBIORSTWA? CZY JEST PAN/I...

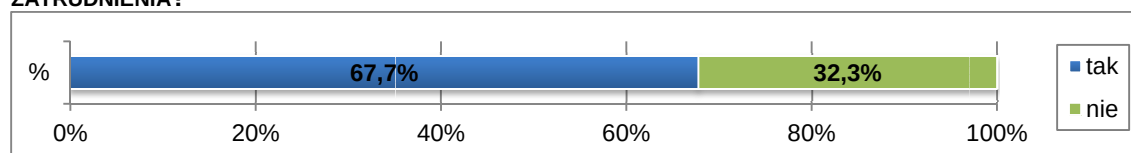

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

2. Polityka zatrudnieniowa

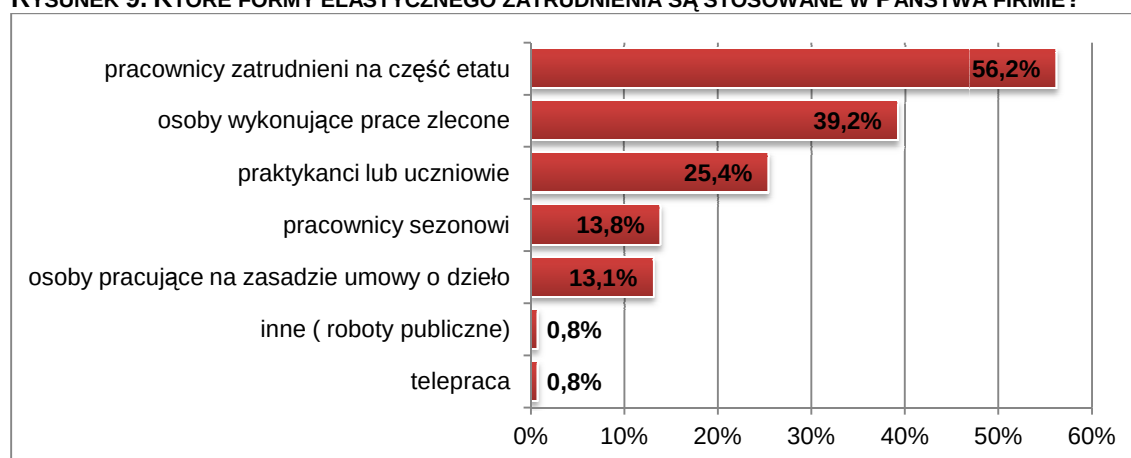
Zdecydowana większość firm (67,7%) zatrudnia pracowników z wykorzystaniem elastycznych form zatrudnienia, przy czym za najbardziej popularne według wskazań respondentów było: zatrudnienie na część etatu (56,2%), praca zlecona (39,2%) oraz przyjmowanie praktykantów/uczników (25,4%) (rysunki 8 i 9).

RYСУNEK 8. CZY PAŃSTWA FIRMA ZATRUDNIA PRACOWNIKÓW W ELASTYCZNYCH FORMACH ZATRUDNIENIA?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

RYСУNEK 9. KTÓRE FORMY ELASTYCZNEGO ZATRUDNIENIA SĄ STOSOWANE W PAŃSTWA FIRMIE?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż stosują elastyczne formy zatrudnienia; % odpowiedzi nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł udzielić więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Następnie respondenci zostali poproszeni o wskazanie przewidywanego poziomu zatrudnienia w ciągu najbliższego roku. Analiza materiału badawczego zgromadzonego w toku badania wykazała, iż w większości przypadków przedsiębiorcy nie planują znacznych zmian w strukturze zatrudnienia. Wśród badanych przedsiębiorstw, aż 62,5% zamierza utrzymać dotychczasowy poziom zatrudnienia. Spadek poziomu zatrudnienia zadeklarowało relatywnie niewielu pracodawców (6%), natomiast wzrost 18,2% (tabela 1).

TABELA 1. CZY POZIOM ZATRUDNIENIA W PAŃSTWA FIRMIE BĘDZIE:

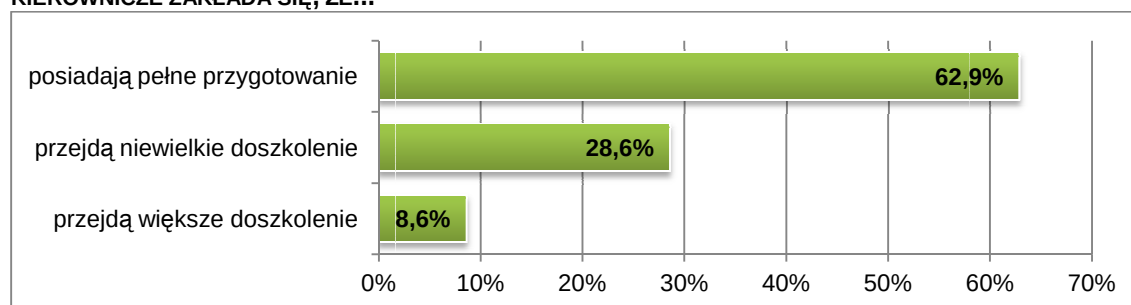
		Firma zatrudnia tylko jedną osobę - właściciel	Do 9 osób	Od 10 do 50 osób	Od 51 do 250 osób	Od 251 do 999 osób	Ogółem
Wyższy niż obecnie	n	1	16	13	5	0	35
	%	33,3%	19%	19,1%	13,9%	0%	18,2%
Na tym samym poziomie	n	2	62	36	20	0	120
	%	66,7%	73,8%	52,9%	55,6%	0%	62,5%
Niższy niż obecnie	n	0	0	2	3	1	6
	%	0%	0%	2,9%	8,3%	100%	3,1%
Nie wiem/trudno powiedzieć	n	0	6	17	8	0	31
	%	0%	7,1%	25%	22,2%	0%	16,1%
Ogółem	n	3	84	68	36	1	192
	%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Przedsiębiorcy, którzy zadeklarowali wzrost poziomu zatrudnienia w swoich firmach w ciągu najbliższych 12 miesięcy, zostali poproszeni o wskazanie jak dużą zmianę zatrudnieniową planują wprowadzić. Z analizy udzielonych odpowiedzi wynika, iż w badanych firmach łącznie planuje się przyjąć do pracy około 110 pracowników.

Pracodawcy, którzy zamierzają zatrudnić osoby na wolne stanowiska pracy oczekują, iż osoby te będą już w pełni przygotowane do wykonywania swoich obowiązków (62,9%). Około 1/3 badanych respondentów przewiduje objęcie nowych pracowników niewielkim doszkoleniem (28,6%). Większe doszkolenie planuje przeprowadzić jedynie 8,6% firm (rysunek 10).

RYСУNEK 2. CZY WOBEC NOWO PRZYJMOWANYCH OSÓB DO PRACY NA STANOWISKA INNE NIŻ KIEROWNICZE ZAKŁADA SIĘ, ŻE...

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż zatrudnienie w firmach, które reprezentują, w ciągu najbliższego roku wzrośnie

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Przedsiębiorcy zostali poproszeni również o wymienienie stanowisk/zawodów, na które szukać będą pracowników w ciągu najbliższego roku. Z racji tego, iż w badaniu udział wzięły firmy reprezentujące różne branże w powiecie gryfickim, nie można było przeprowadzić stricte statystycznej analizy podawanych przez respondentów zawodów. *Tabela 2* prezentuje wszystkie wskazane przez przedsiębiorców zawody/stanowiska na które planują się poszukiwać pracowników.

TABELA 2. PROSZĘ WYMIENIĆ STANOWISKO, NA KTÓRE SZUKAĆ BĘDĄ PAŃSTWO PRACOWNIKÓW W CIĄGU 12 MIESIĘCY.

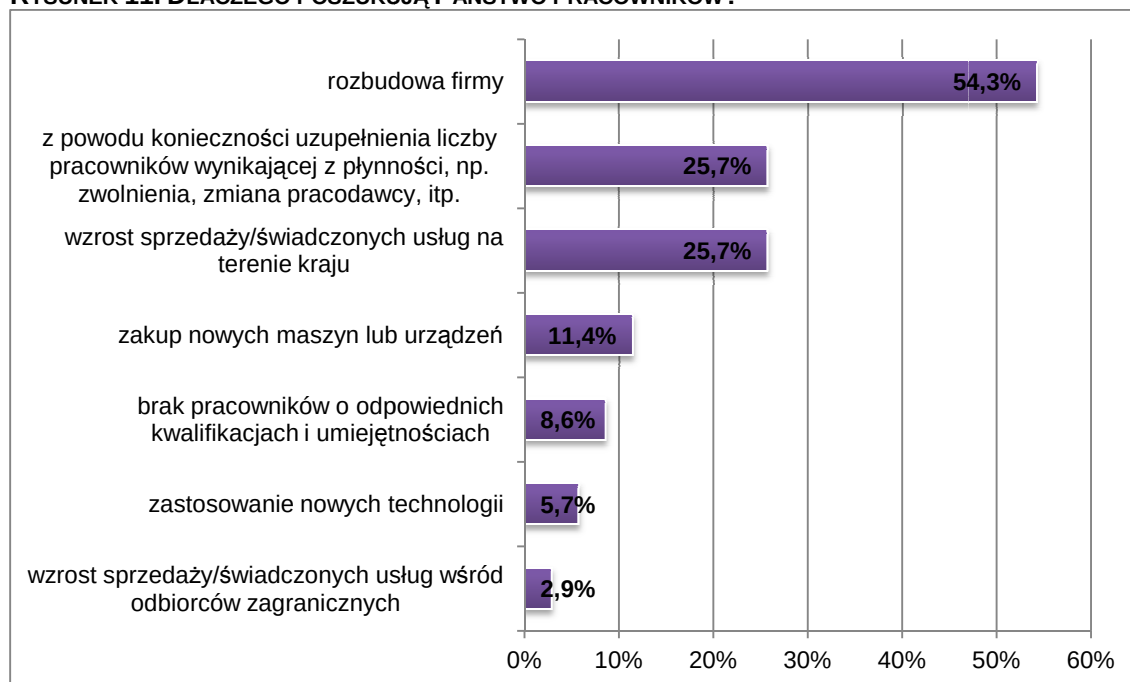
Kod zawodu	Nazwa zawodu	n
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	2
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	2
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	2
7212	Spawacze i pokrewni	2
7222	Ślusarze i pokrewni	2
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	2
2162	Architekci krajobrazu	1
2165	Kartografowie i geodeci	1
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	1
2523	Specjaliści do spraw sieci komputerowych	1
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	1
3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	1
3311	Dealerzy i maklerzy aktywów finansowych	1
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	1
3322	Przedstawiciele handlowi	1
3331	Spedytorzy i pokrewni	1
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	1
3334	Agenci do spraw rynku nieruchomości	1
3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1
5132	Barmani	1
5141	Fryzjerzy	1
5152	Pracownicy usług domowych	1
5153	Gospodarze budynków	1

5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	1
5165	Instruktorzy nauki jazdy	1
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	1
6111	Rolnicy upraw polowych	1
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	1
7115	Cieśle i stolarze budowlani	1
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	1
7132	Lakiernicy	1
7213	Blacharze	1
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	1
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	1
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	1
7413	Monterzy linii elektrycznych	1
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	1
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	1
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	1
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	1

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż zatrudnienie w firmach, które reprezentują, w ciągu najbliższego roku wzrośnie; do analizy wykorzystana została „Klasyfikacja Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy” (MPiPS, Warszawa 2010 r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa badanych firm, która zadeklarowała wzrost zatrudnienia, jako powód tej decyzji wskazała rozbudowę firmy (54,3%). Dwa następne najczęściej podawane powody to: konieczność uzupełnienia liczby pracowników wynikająca z płynności (25,7%) oraz wzrost sprzedaży/świadczonych usług na terenie kraju (25,7%) (rysunek 11).

RYSUNEK 11. DLACZEGO POSZUKUJĄ PAŃSTWO PRACOWNIKÓW?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż zatrudnienie w firmach, które reprezentują, w ciągu najbliższego roku wzrośnie; % odpowiedzi nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł udzielić więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Kolejne pytania zawarte w kwestionariuszu wywiadu skierowane były do przedsiębiorców planujących zmniejszenie liczby etatów.

Analiza zebranego materiału wskazuje, iż planowane redukcje stanowisk dotyczyć będą w badanych firmach około 26 osób.

Na podstawie danych uzyskanych w wyniku badania można wyciągnąć wniosek, iż w powiecie gryfickim bilans zatrudnienia będzie dodatni – planowanych jest więcej przyjęć niż zwolnień pracowników.

Przedsiębiorcy, którzy zadeklarowali iż w ich firmach będzie miała miejsce redukcja etatów, poproszeni zostali także o wskazanie stanowisk/zawodów, których dotyczyć będą zwolnienia. Odpowiedzi prezentuje tabela 3.

TABELA 3. PROSZĘ WYMIENIĆ STANOWISKA, NA KTÓRYCH NASTĄPI ZMNIEJSZENIE LICZBY PRACOWNIKÓW W CIĄGU 12 MIESIĘCY?

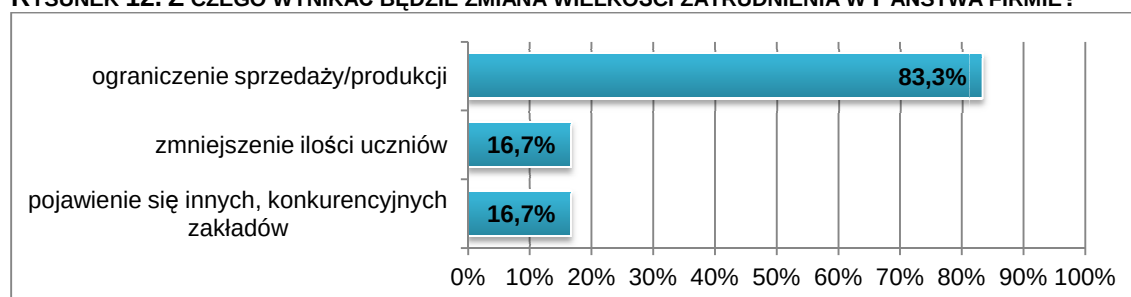
Kod zawodu	Nazwa zawodu	n
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	2
4110	Pracownicy obsługi biurowej	2
4321	Magazynierzy i pokrewni	2
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	2
4120	Sekretarki (ogólne)	1
5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	1
9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	1

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż zatrudnienie w firmach, które reprezentują, w ciągu najbliższego roku zmniejszy się; do analizy wykorzystana została „Klasyfikacja Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy” (MPiPS, Warszawa 2010 r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Z analizy materiału badawczego wynika, iż planowana redukcja zatrudnienia wynika głównie z ograniczenia sprzedaży/produkcji. W ten sposób odpowiedziało, aż 83,3% respondentów (rysunek 12).

RYСУNEK 12. Z CZEGO WYNIKAĆ BĘDZIE ZMIANA WIELKOŚCI ZATRUDNIENIA W PAŃSTWA FIRMIE?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż zatrudnienie w firmach, które reprezentują, w ciągu najbliższego roku wzrośnie; % odpowiedzi nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł udzielić więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

3. Zawody kluczowe w badanych firmach oraz oczekiwania pracodawców odnośnie pracowników zatrudnionych w tych zawodach

W kolejnej części badania przedsiębiorcy zostali poproszeni o wskazanie zawodów, bądź stanowisk kluczowych dla firm, w których jest, lub będzie zatrudnionych najwięcej pracowników.

Odpowiedzi respondentów były bardzo zróżnicowane. Najczęściej wskazywanym zawodem był sprzedawca sklepowy (ekspedient). Pozostałe wskazywane zawody przedstawia tabela 4.

TABELA 4. PROSZĘ WYMIENIĆ ZAWODY KLUCZOWE DLA PAŃSTWA FIRMY, W KTÓRYCH JEST LUB BĘDZIE ZATRUDNIONYCH NAJWIĘCEJ PRACOWNIKÓW?

Kod zawodu	Nazwa zawodu	n
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedient)	12
9112	Pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i pokrewne	9
3423	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	6
4321	Magazynierzy i pokrewni	6
5120	Kucharze	6
5131	Kelnerzy	6
3313	Księgowi	5
2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	4
4110	Pracownicy obsługi biurowej	4
5141	Fryzjerzy	4
5142	Kosmetyczki i pokrewni	4
5221	Właściciele sklepów	4
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	4

7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	4
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	4
8322	Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych	4
2212	Lekarze specjaliści	3
2222	Pielęgniarki specjalistki	3
3321	Agenci ubezpieczeniowi	3
3322	Przedstawiciele handlowi	3
3332	Organizatorzy konferencji i imprez	3
5132	Barmani	3
5163	Pracownicy zakładów pogrzebowych	3
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	3
5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	3
6113	Ogrodnicy	3
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	3
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	3
7421	Monterzy i serwisanci urządzeń elektronicznych	3
9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	3
1324	Kierownicy do spraw logistyki i pokrewni	2
2166	Projektanci grafiki i multimediiów	2
2342	Specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	2
2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	2
3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	2
3122	Mistrzowie produkcji w przemyśle przetwórczym	2
3331	Spedytorzy i pokrewni	2
3334	Agenci do spraw rynku nieruchomości	2
4224	Recepcjoniści hotelowi	2
5165	Instruktorzy nauki jazdy	2
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	2
5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	2
6111	Rolnicy upraw polowych	2
7115	Cieśle i stolarze budowlani	2
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	2
7212	Spawacze i pokrewni	2
7222	Ślusarze i pokrewni	2
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	2
7311	Mechanicy precyzyjni	2
7319	Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	2
7411	Elektrycy budowlani i pokrewni	2
7544	Robotnicy zwalczania szkodników i chwastów	2
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	2
9122	Czyściciele pojazdów	2
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food	2
9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	2
9520	Sprzedawcy uliczni produktów nie żywnościowych	2
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	1

1323	Kierownicy do spraw budownictwa	1
1411	Kierownicy w hotelarstwie	1
1412	Kierownicy w gastronomii	1
2161	Architekci	1
2165	Kartografowie i geodeci	1
2211	Lekarze bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
2221	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1
2272	Specjaliści diagnostyki laboratoryjnej	1
2281	Farmaceuci	1
2341	Nauczyciele szkół podstawowych	1
2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	1
2411	Specjaliści do spraw księgowości i rachunkowości	1
2424	Specjaliści do spraw szkoleń zawodowych i rozwoju kadr	1
2431	Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	1
2521	Projektanci i administratorzy baz danych	1
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	1
2619	Specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani	1
2643	Filolodzy i tłumacze	1
3112	Technicy budownictwa	1
3113	Technicy elektrycy	1
3115	Technicy mechanicy	1
3116	Technicy chemicy i pokrewni	1
3131	Operatorzy urządzeń energetycznych	1
3213	Technicy farmaceutyczni	1
3230	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii	1
3253	Optycy okularowi	1
3254	Technicy fizjoterapii i masażyści	1
3312	Pracownicy do spraw kredytów, pożyczek i pokrewni	1
3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1
3354	Urzędnicy organów udzielających licencji	1
3359	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	1
3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1
3422	Trenerzy, instruktorzy i działacze sportowi	1
3431	Fotografowie	1
3512	Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	1
3514	Technicy sieci internetowych	1
4120	Sekretarki (ogólne)	1
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	1
4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1
5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	1
5152	Pracownicy usług domowych	1
5153	Gospodarze budynków	1
5311	Opiekunowie dziecięcy	1
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	1
6112	Sadownicy	1
6221	Hodowcy ryb	1

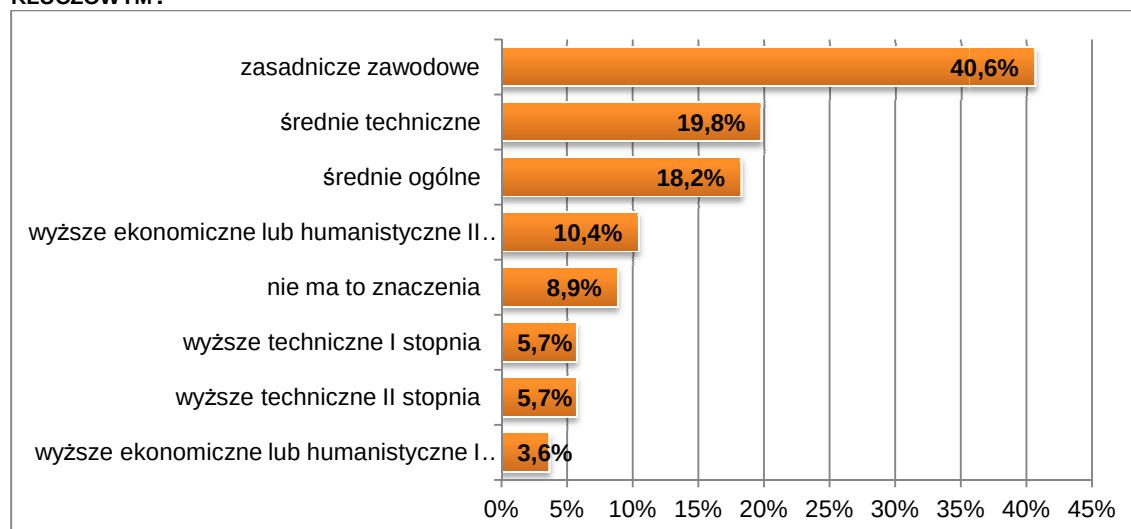
7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	1
7112	Murarze i pokrewni	1
7121	Dekarze	1
7123	Tynkarze i pokrewni	1
7125	Szklarze	1
7131	Malarze i pokrewni	1
7214	Robotnicy przygotowujący i wznoszący konstrukcje metalowe	1
7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	1
7313	Jubilerzy, złotnicy i pokrewni	1
7314	Ceramicy i pokrewni	1
7316	Szyldziarze, grawerzy i zdobnicy ceramiki, szkła i pokrewni	1
7322	Drukarze	1
7323	Introligatorzy i pokrewni	1
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1
8143	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	1
8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	1
8172	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna	1
8181	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych	1
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, do napełniania butelek i urządzeń znakujących	1
8342	Operatorzy sprzętu do robót ziemnych	1
9121	Praczkі ręczne i prasowacze	1
9129	Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątaniem	1
9214	Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie	1
9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1
9321	Pakowacze	1
9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	1
9412	Pomoce kuchenne	1
9611	Ładowacze nieczystości	1

* do analizy wykorzystana została „Klasyfikacja Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy” (MPiPS, Warszawa 2010 r.)

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość badanych przedsiębiorców zadeklarowała, iż osoby zatrudnione w ich firmach powinny posiadać wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,6%). Nieco rzadziej wskazywano wykształcenie średnie techniczne (19,8%), średnie ogólne (18,2%) oraz wyższe ekonomiczne lub humanistyczne II stopnia (10,4%). Dla 8,9% respondentów poziom wykształcenie nie ma znaczenia (rysunek 13).

RYСУNEK 13. JAKIE WYKSZTAŁCENIE POWINNA MIEĆ OSOBA ZATRUDNIONA W ZAWODZIE KLUCZOWYM?

* % odpowiedzi nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł udzielić więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Biorąc pod uwagę branże badanych przedsiębiorstw wg Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 można zauważyć, że wykształcenie zasadnicze zawodowe wymagane jest z firmach, które prowadzą działalność gospodarczą w ramach takich sekcji jak: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D), budownictwo (sekcja F), a także działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I) oraz pozostała działalność usługowa (sekcja S).

Zachodniopomorscy pracodawcy prowadzący działalność gospodarczą w ramach takich branż jak: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo (sekcja A), dostawa wody, gospodarowanie odpadami i ściekami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E) w większości deklarowali, iż w głównej mierze od swych pracowników wymagają wykształcenia średniego technicznego.

Wykształcenie wyższe ekonomiczne lub humanistyczne (pierwszego, bądź drugiego stopnia) wymagane jest przez większą część pracodawców, którzy prowadzą swe firmy w ramach sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K), działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N), administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O), a także edukacja (sekcja P).

Natomiast wykształcenie wyższe techniczne (pierwszego, bądź drugiego stopnia) wymagane jest przez znaczną część przedsiębiorców, których działalność gospodarcza związana jest z takimi sekcjami PKD jak: informacja i komunikacja (sekcja J), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M).

W firmach, które reprezentują sekcje:

- ◆ przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) większość przedsiębiorców od swych pracowników wymaga wykształcenia zasadniczego zawodowego, bądź też średniego technicznego,
- ◆ handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G) oraz transport i gospodarka magazynowa (sekcja H) większość pracodawców oczekuje od pracowników wykształcenia zasadniczego zawodowego, bądź średniego ogólnego (*tabela 5*).

TABELA 5. WYMAGANE WYKSZTAŁCENIE PRACOWNIKÓW POD WZGLĘDEM SEKCJI PKD

	Wyższe techniczne II stopnia		Wyższe techniczne I stopnia		Wyższe ekonomiczne lub humanistyczne II stopnia		Wyższe ekonomiczne lub humanistyczne I stopnia		Średnie techniczne		Średnie ogólne		Zasadnicze zawodowe		Nie ma to znaczenia		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
A-rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	8	57,1%	0	0%	4	28,6%	2	14,3%	14
C-przetwórstwo przemysłowe	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	8	47,1%	0	0%	7	41,2%	2	11,8%	17
D-wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	1
E-dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
F-budownictwo	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	18,2%	0	0%	7	63,6%	2	18,2%	11

G-handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	16,7%	8	33,3%	11	45,8%	1	4,2%	24
H-transport i gospodarka magazynowa	0	0%	1	14,3%	0	0%	0	0%	1	14,3%	2	28,6%	2	28,6%	1	14,3%	7
I-działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	0%	0	0%	1	5,6%	1	5,6%	1	5,6%	5	27,8%	9	50%	1	5,6%	18
J-Informacja i komunikacja	3	38%	3	37,5%	0	0%	0	0%	2	25%	0	0%	0	0%	0	0%	8
K-działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0%	0	0%	5	62,5%	1	12,5%	0	0%	2	25%	0	0%	0	0%	8
L-działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	33,3%	0	0%	2	66,7%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	3
M-działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	42,9%	2	28,6%	1	14,3%	0	0%	0	0%	1	14,3%	0	0%	0	0%	7
N-działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1
O-administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0%	0	0%	3	75%	0	0%	0	0%	0	0%	1	25%	0	0%	4
P-edukacja	0	0%	0	0%	5	62,5%	3	37,5%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	8

Q-opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	28,6%	2	28,6%	1	14,3%	0	0%	1	14,3%	1	14,3%	0	0%	0	0%	7
R-działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	15,4%	2	15,4%	1	7,7%	2	15,4%	2	15,4%	1	7,7%	0	0%	3	23,1%	13
S-pozostała działalność usługowa	0	0%	1	1,6%	0	0%	0	0%	8	12,5%	15	23,4%	36	56,3%	4	6,3%	64
T-gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	100%	1

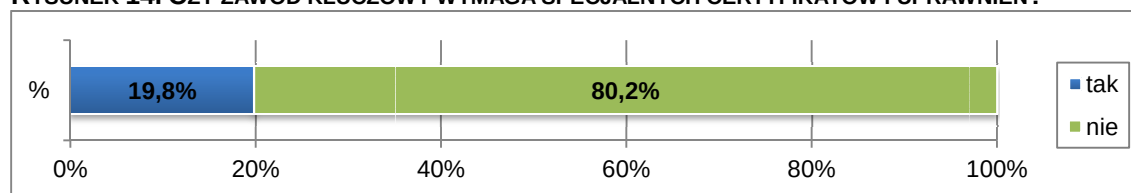
* liczba odpowiedzi respondentów nie sumuje się do 192, gdyż respondent mógł wskazać więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdaniem większości respondentów (80,2%) w zawodach kluczowych dla ich firm nie wymaga się posiadania dodatkowych certyfikatów i uprawnień. Istnienie takiej potrzeby zadeklarowało jedynie 19,8% przedsiębiorców, spośród których większość wskazała na konieczność posiadania uprawnień w wymaganym zakresie (60,5%). Ponadto 34,2% respondentów wskazało, iż w zawodach kluczowych wymaga posiadania ukończenia odpowiedniego kursu, a 18,4% przedsiębiorców wymaga odpowiednich kwalifikacji. Pozostałe odpowiedzi prezentuje (rysunek 14, tabela 6).

Dodatkowe certyfikaty i uprawnienia w głównej mierze wymagane są od pracowników zatrudnionych w branżach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N), gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja T), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q) oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O) (tabela 7).

RYСУNEK 14. CZY ZAWÓD KLUCZOWY WYMAGA SPECJALNYCH CERTYFIKATÓW I UPRAWNIEŃ?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 6. JAKICH CERTYFIKATÓW I UPRAWNIEŃ WYMAGA SIĘ W OD OSÓB W KLUCZOWYM ZAWODZIE?

	n	%
Uprawnienia w wymaganym zakresie	23	60,5%
Ukończony wymagany kurs	13	34,2%
Odpowiednie kwalifikacje	7	18,4%
Prawo jazdy wymaganej kategorii	2	5,3%
Doświadczenie i praktyka zawodowa	1	2,6%
Zdobycie wymaganej licencji	1	2,6%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż kluczowy zawód w firmie, którą reprezentują wymaga specjalnych certyfikatów i uprawnień; % odpowiedzi nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł udzielić więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 7. BRANŻA PRZEDSIĘBIORSTWA A WYMAGANIE SPECJALNYCH CERTYFIKATÓW I UPRAWNIEŃ

	Nie		Tak		Ogółem
	n	%	n	%	
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%	1	100%	1
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0%	1	100%	1
T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0%	1	100%	1
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	28,6%	5	71,4%	7
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	50%	2	50%	4
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	55,6%	4	44,4%	9
J - Informacja i komunikacja	4	66,7%	2	33,3%	6
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	66,7%	2	33,3%	6
F - Budownictwo	7	70%	3	30%	10
H - Transport i gospodarka magazynowa	5	71,4%	2	28,6%	7
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	71,4%	4	28,6%	14
P - Edukacja	5	71,4%	2	28,6%	7
C - Przetwórstwo przemysłowe	14	87,5%	2	12,5%	16
S - Pozostała działalność usługowa	54	90%	6	10%	60
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	20	95,2%	1	4,8%	21
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	100%	0	0%	11
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	100%	0	0%	1
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	100%	0	0%	8
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2	100%	0	0%	2

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

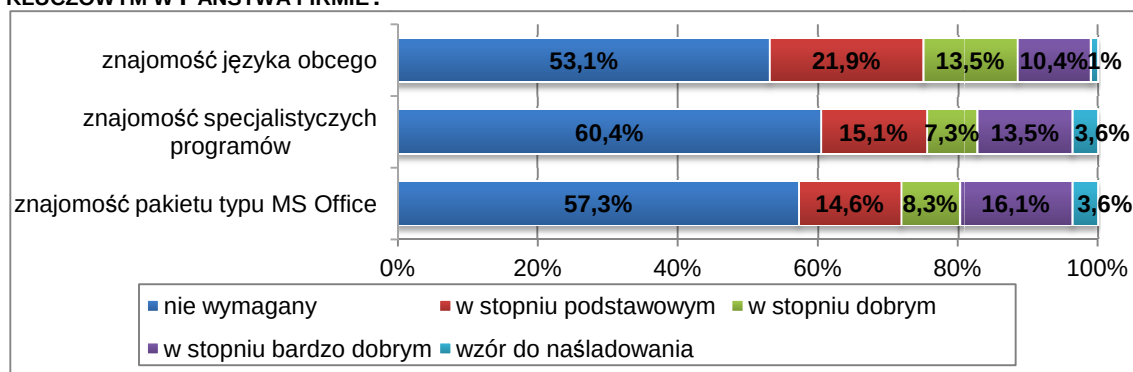
Jak wynika z analizy zebranego materiału badawczego, większość respondentów nie wymaga od pracowników posiadania znajomości specjalistycznych programów, pakietu typu MS Office, czy znajomości języka obcego (rysunek 15).

Zgodnie z odpowiedziami przedsiębiorców, około 24% oczekuje od swych pracowników znajomości języka obcego w stopniu dobrym, bądź bardzo dobrym, natomiast w stopniu podstawowym jedynie 14,6%.

Bardzo dobra znajomość pakietu typu MS Office wymagana jest wśród pracodawców, których firmy działają w ramach sekcji informacja i komunikacja (sekcja J), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K), działalność naukowa, profesjonalna i techniczna (sekcja M) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L). Natomiast znajomości pakietu w stopniu podstawowym wymaga się w branżach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D), dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E), a także gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja T) (tabela 8).

Bardzo dobra znajomość programów specjalistycznych wymagana jest wśród pracodawców, których firmy działają w ramach sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K), działalność naukowa, profesjonalna i techniczna (sekcja M), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O). Natomiast znajomości specjalistycznych programów w stopniu podstawowym wymaga się w branżach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D), dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E), a także gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (sekcja T) (tabela 9).

RYСУNEK 15. JAKI POZIOM WIEDZY WYMAGANY JEST W STOSUNKU DO PRACOWNIKA W ZAWODZIE KLUCZOWYM W PAŃSTWA FIRMIE?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Bardzo dobrej znajomości języka obcego wymaga jest wśród pracodawców, których firmy działają w ramach sekcji informacja i komunikacja (sekcja J) oraz działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L), natomiast

w stopniu podstawowym w branżach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D) oraz działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I) (*tabela 10*).

TABELA 10. BRANŻA PRZEDSIĘBIORSTWA, A WYMAGANIA ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI PAKIETU MS OFFICE

	Nie wymagany		Stopień podstawowy		Stopień dobry		Stopień bardzo dobry		Wzór do naśladowania		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	11
C - Przetwórstwo przemysłowe	10	62,5%	3	18,8%	1	6,3%	0	0%	2	12,5%	16
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
F - Budownictwo	7	70%	2	20%	1	10%	0	0%	0	0%	10
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	12	57,1%	5	23,8%	1	4,8%	3	14,3%	0	0%	21
H - Transport i gospodarka magazynowa	4	57,1%	1	14,3%	0	0%	2	28,6%	0	0%	7
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	50%	4	28,6%	1	7,1%	2	14,3%	0	0%	14
J - Informacja i komunikacja	0	0%	0	0%	1	16,7%	1	16,7%	4	66,7%	6
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0%	0	0%	2	25%	5	62,5%	1	12,5%	8
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%	2
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0	0%	0	0%	0	0%	6	100%	0	0%	6
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0%	1	25%	2	50%	1	25%	0	0%	4

P - Edukacja	2	28,6%	0	0%	3	42,9%	2	28,6%	0	0%	7
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	28,6%	3	42,9%	1	14,3%	1	14,3%	0	0%	7
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	66,7%	1	11,1%	1	11,1%	1	11,1%	0	0%	9
S - Pozostała działalność usługowa	49	81,7%	5	8,3%	1	1,7%	5	8,3%	0	0%	60
T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 11. BRANŻA PRZEDSIĘBIORSTWA, A WYMAGANIA ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI SPECJALISTYCZNYCH PROGRAMÓW

	Nie wymagany		Stopień podstawowy		Stopień dobry		Stopień bardzo dobry		Wzór do naśladowania		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	11
C- Przetwórstwo przemysłowe	9	56,3%	4	25%	1	6,3%	0	0%	2	12,5%	16
D- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
F - Budownictwo	7	70%	2	20%	1	10%	0	0%	0	0%	10
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	15	71,4%	4	19%	2	9,5%	0	0%	0	0%	21

H - Transport i gospodarka magazynowa	5	71,4%	1	14,3%	0	0%	1	14,3%	0	0%	7
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	71,4%	1	7,1%	1	7,1%	2	14,3%	0	0%	14
J - Informacja i komunikacja	0	0%	0	0%	1	16,7%	1	16,7%	4	66,7%	6
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	12,5%	0	0%	2	25%	4	50%	1	12,5%	8
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	0	0%	0	0%	0	0%	2	100%	0	0%	2
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2	33,3%	0	0%	0	0%	4	66,7%	0	0%	6
N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0%	1	25%	1	25%	2	50%	0	0%	4
P - Edukacja	3	42,9%	2	28,6%	1	14,3%	1	14,3%	0	0%	7
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	14,3%	2	28,6%	2	28,6%	2	28,6%	0	0%	7
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	55,6%	3	33,3%	0	0%	1	11,1%	0	0%	9
S - Pozostała działalność usługowa	47	78,3%	6	10%	1	1,7%	6	10%	0	0%	60
T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 12. BRANŻA PRZEDSIĘBIORSTWA, A WYMAGANIA ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI JĘZYKÓW OBCYCH

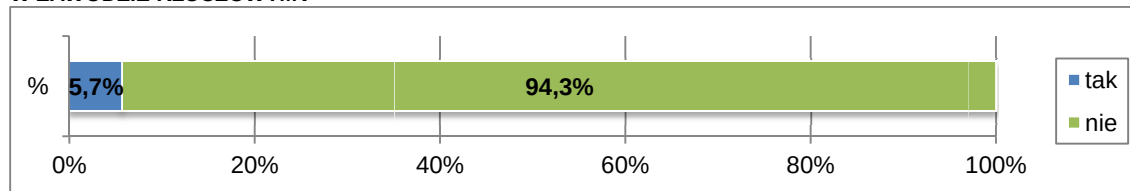
	Nie wymagany		W stopniu podstawowym		W stopniu dobrym		W stopniu bardzo dobrym		Wzór do naśladowania		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	11
C - Przetwórstwo przemysłowe	11	68,8%	3	18,8%	0	0%	2	12,5%	0	0%	16
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1
F - Budownictwo	9	90%	1	10%	0	0%	0	0%	0	0%	10
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	13	61,9%	6	28,6%	2	9,5%	0	0%	0	0%	21
H - Transport i gospodarka magazynowa	2	28,6%	2	28,6%	2	28,6%	1	14,3%	0	0%	7
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2	14,3%	6	42,9%	4	28,6%	2	14,3%	0	0%	14
J - Informacja i komunikacja	0	0%	1	16,7%	1	16,7%	3	50%	1	16,7%	6
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	37,5%	0	0%	2	25,0%	3	37,5%	0	0%	8
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	50%	0	0%	0	0%	1	50%	0	0%	2
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	50%	1	16,7%	0	0%	1	16,7%	1	16,7%	6

N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0%	1	25%	2	50%	1	25%	0	0%	4
P - Edukacja	1	14,3%	2	28,6%	3	42,9%	1	14,3%	0	0%	7
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2	28,6%	1	14,3%	3	42,9%	1	14,3%	0	0%	7
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	44,4%	4	44,4%	0	0%	1	11,1%	0	0%	9
S - Pozostała działalność usługowa	39	65%	13	21,7%	5	8,3%	3	5%	0	0%	60
T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0%	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci mieli również możliwość wskazania innych wymagań stawianych osobom w zawodach kluczowych. Odpowiedzi te stanowiły jednak znikomy odsetek - 5,7%, który szczegółowo zaprezentowano w tabeli 13.

RYСУNEK 16. CZY POSIADAJĄ PAŃSTWO JESZCZE JAKIEŚ INNE WYMAGANIA W STOSUNKU DO OSÓB W ZAWODZIE KLUCZOWYM?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 13. JAKIE SĄ TO WYMAGANIA?

	n	%
Wiedza zawodowa/branżowa	8	72,7%
Doświadczenie i praktyka zawodowa	2	18,2%
Uprawnienia i umiejętności zawodowe	2	18,2%
Obsługa kasy fiskalnej	1	9,1%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż co do pracowników w kluczowym zawodzie, mają dodatkowe wymagania; % odpowiedzi nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł udzielić więcej niż jedną odpowiedź

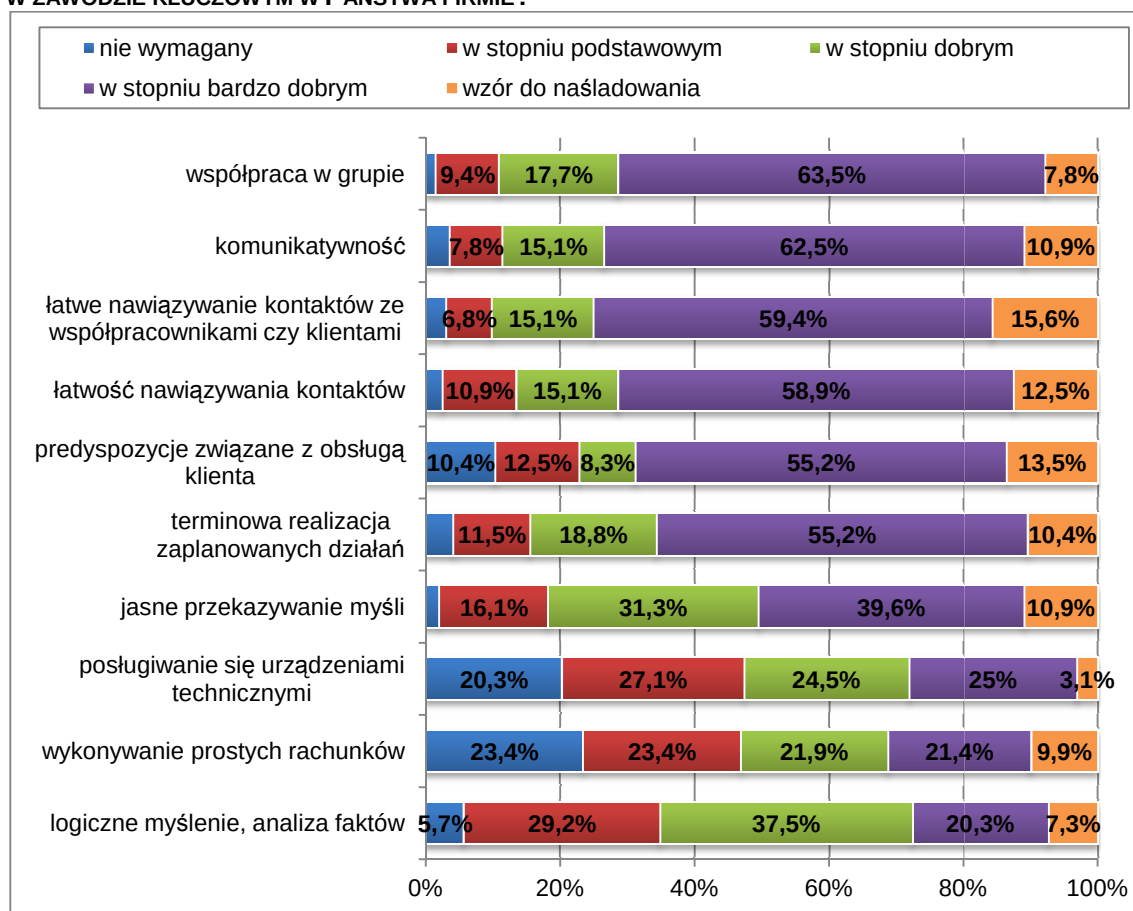
źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Następnie pracodawcy z powiatu gryfickiego zostali poproszeni o wskazanie umiejętności, które wymagane są w stosunku do pracowników zatrudnionych w zawodzie kluczowym oraz o określenie w jakim stopniu.

Na rysunku 17 przedstawiono 10 najbardziej wymaganych umiejętności pracowników. Najważniejsze z nich to:

- ◆ współpraca w grupie,
- ◆ komunikatywność,
- ◆ łatwość nawiązywania kontaktów ze współpracownikami czy klientami,
- ◆ predyspozycje związane z obsługą klienta.

RYСУNEK 17. JAKI POZIOM UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANY JEST W STOSUNKU DO PRACOWNIKA W ZAWODZIE KLUCZOWYM W PAŃSTWA FIRMIE?

* na rysunku przedstawiono 10 umiejętności, których umiejętność jest najczęściej wymagana przez respondentów

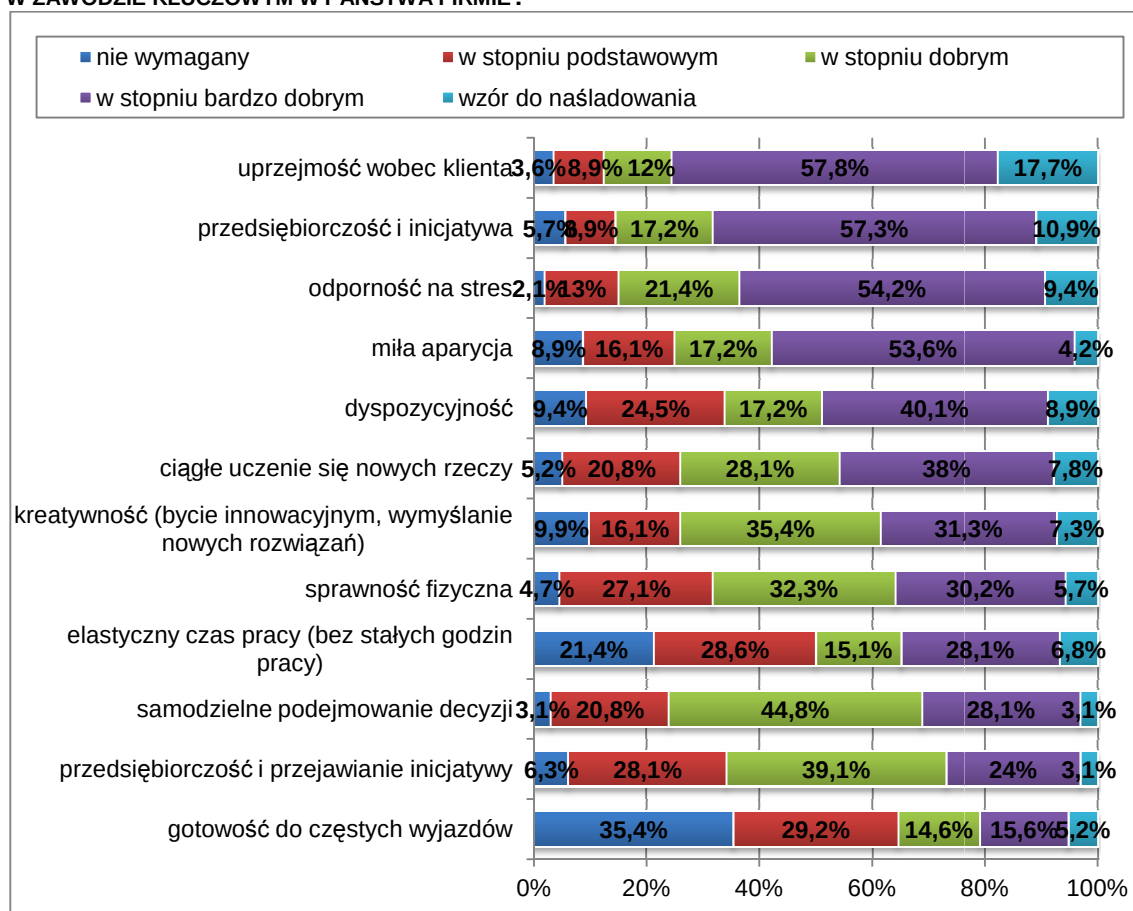
źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W następnej kolejności przedsiębiorcy zostali poproszeni o wskazanie cech psychofizycznych, które powinien posiadać pracownik w zawodzie kluczowym.

Rysunek 18 przedstawia cechy najbardziej cenione przez pracodawców w powiecie gryfickim – należą do nich przede wszystkim:

- ◆ uprzejmość wobec klienta,
- ◆ przedsiębiorczość i inicjatywa,
- ◆ odporność na stres,
- ◆ miła aparycja,
- ◆ dyspozycyjność.

RYСУNEK 18. JAKI ZAKRES CECH PSYCHOFIZYCZNYCH POWINIEN POSIADAĆ PRACOWNIK W ZAWODZIE KLUCZOWYM W PAŃSTWA FIRMIE?

* na rysunku przedstawiono 10 umiejętności, których umiejętność jest najczęściej wymagana przez respondentów

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

4. Wymagania stawiane pracownikom w zawodach kluczowych w badanych firmach

Analiza materiału badawczego wykazała, iż wśród firm w powiecie gryfickim za kluczowe zawody można uznać:

- ◆ sprzedawcy sklepowi (ekspedienty),
- ◆ księgowi,
- ◆ właściciele sklepów,
- ◆ Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej,
- ◆ kucharze
- ◆ fryzjerzy,
- ◆ piekarze, cukiernicy i pokrewni (tabela 14).

TABELA 14. ZAWODY KLUCZOWE A BRANŻA PRZEDSIĘBIORSTWA

	Sprzedawcy sklepowi (ekspedient)		Księgowi		Właściciele sklepów		Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej		Kucharze		Fryzjerzy		Piekarze, cukiernicy i pokrewni	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
G-handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7	77,8%	0	0%	2	22,2%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
I-działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	80%	0	0%	1	20%
K-działalność finansowa i ubezpieczeniowa	0	0%	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
O-administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
R-działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	0	0%	0	0%	0	0%	6	100%	0	0%	0	0%	0	0%
S-pozostała działalność usługowa	3	25%	0	0%	2	16,7%	0	0%	0	0%	4	33,3%	3	25%
Ogółem	10	27%	5	13,5%	4	10,8%	6	16,2%	4	10,8%	4	10,8%	4	10,8%

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Analiza materiału badawczego wykazała, iż badani przedstawiciel firmy, najczęściej deklarowali, że:

- ◆ poziom wykształcenia osób zatrudnionych w kluczowych zawodach w powiecie ma znaczenie,
- ◆ pracodawcy w większości nie wymagają od pracowników zatrudnionych w kluczowych zawodach wykształcenia wyższego (zarówno technicznego, jak i ekonomicznego, bądź humanistycznego), jedynie osoby zatrudnione na stanowisku księgowy powinni posiadać wykształcenie wyższe ekonomiczne II stopnia,
- ◆ osoby zatrudnione na stanowisku sprzedawca sklepowy (ekspedient) w większości badanych przedsiębiorstw powinni cechować się wykształceniem zasadniczym zawodowym, choć również mniejsza część badanych zadeklarowała, iż osoby na tym stanowisku mogą mieć wykształcenie średnie ogólne lub techniczne,
- ◆ fryzjerzy oraz piekarze, cukiernicy i pokrewni powinni w głównej mierze posiadać wykształcenie zasadnicze zawodowe, natomiast właściciele sklepów średnie ogólne,
- ◆ osoby zatrudnionych na stanowisku instruktora fitness i rekreacji ruchowej mogą posiadać każdy rodzaj wykształcenia, z wyjątkiem zasadniczego zawodowe, jednakże częściej wymagane jest wykształcenie wyższe, niż średnie (*tabela 15*).

TABELA 15. WYMAGANE WYKSZTAŁCENIE PRACOWNIKÓW DLA NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCYCH ZAWODÓW KLUCZOWYCH

	Wyższe techniczne II stopnia		Wyższe techniczne I stopnia		Wyższe ekonomiczne Lub humanistyczne II stopnia		Wyższe ekonomiczne Lub humanistyczne I stopnia		Średnie techniczne		Średnie ogólne		Zasadnicze zawodowe		Nie ma to znaczenia		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	2	18,2%	2	18,2%	7	63,6%	0	0%	11
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	2	22,2%	2	22,2%	1	11,1%	1	11,1%	1	11,1%	1	11,1%	0	0%	1	11,1%	9
Księgowi	0	0%	0	0%	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	5
Kucharze	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	20%	4	80%	0	0%	5
Fryzjerzy	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	1	25%	0	0%	3	75%	0	0%	4
Właściciele sklepów	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	100%	0	0%	0	0%	4
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4	100%	0	0%	4

* w tabeli przedstawione zostały tylko te zawody, które wskazało co najmniej 2% respondentów

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Większość przedsiębiorców zadeklarowało, iż nie mają wymagań odnośnie dodatkowych certyfikatów i uprawnień od osób zatrudnionych w zawodach kluczowych. W zawodzie instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej najczęściej wymaga się dodatkowych certyfikatów i uprawnień. W przypadku pozostałych zawodów wymagania te są mniej spotykane (*tabela 16*).

TABELA 16. WYMAGANIA ODNOŚNIE DODATKOWYCH CERTYFIKATÓW I UPRAWNIEŃ W ZAWODY KLUCZOWE W BADANYCH FIRMACH

	Nie		Tak		Ogółem
	n	%	n	%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienty)	9	90%	1	10%	10
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	2	33,3%	4	56,7%	6
Księgowi	4	80%	1	20%	5
Kucharze	4	100%	0	0%	4
Fryzjerzy	3	75%	1	25%	4
Właściciele sklepów	4	100%	0	0%	4
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	4	100%	0	0%	4

* w tabeli przedstawione zostały tylko te zawody, które wskazało co najmniej 2% respondentów
 źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Znajomość pakietu typu MS Office wymagana jest głównie od księgowych zatrudnionych w badanych firmach, natomiast odnośnie pozostałych zawodów kluczowych w powiecie najczęściej jest ona nie wymagana, bądź wymagana w stopniu podstawowym (*tabela 17*). Podobnie sytuacja przedstawia się w odniesieniu do znajomości specjalistycznych programów – również wymaga się ich w większości badanych firm od księgowych, a także w niektórych przypadkach od właścicieli sklepów (*tabela 18*).

Znajomość języka obcego również przez większość przedsiębiorców nie jest wymagana. Jedynie z zawodzie kucharz wszyscy badani pracodawcy oczekują, że osoby na tym stanowisku powinny znać język obcy w stopniu przynajmniej podstawowym (*tabela 19*).

Wymagany stopień znajomości języków obcych w pozostałych zawodach kluczowych w badanych przedsiębiorstwach z powiatu gryfickiego uzależniony jest od specyfiki zawodu. Spośród tych przedsiębiorstw, w których wymaga się znajomości języka obcego, najczęściej wskazywano, iż osoby zatrudnione w zawodach:

- ◆ sprzedawca sklepowy (ekspedient) oraz instruktor fitness i rekreacji ruchowej powinny umieć posługiwać się językiem obcym w stopniu podstawowym,
- ◆ fryzjer powinien znać język obcy w stopniu podstawowym, bądź dobrym,
- ◆ księgowi – w stopniu dobrym,
- ◆ właściciele sklepów – w stopniu podstawowym,
- ◆ piekarze, cukiernicy i pokrewni nie muszą znać języka obcego.

TABELA 17. WYMAGANIA ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI PAKIETU MS OFFICE W STOSUNKU DO PRACOWNIKÓW W ZAWODACH KLUCZOWYCH

	Nie wymagany		Stopień podstawowy		Stopień dobry		Stopień bardzo dobry		Wzór do naśladowania		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4	40%	5	50%	0	0%	1	10%	0	0%	10
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	5	83,3%	1	16,7%	0	0%	0	0%	0	0%	6
Księgowi	0	0%	0	0%	1	20%	3	60%	1	20%	5
Kucharze	2	50%	2	50%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Fryzjerzy	3	75%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Właściciele sklepów	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4

* w tabeli przedstawione zostały tylko te zawody, które wskazało co najmniej 2% respondentów

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 18. WYMAGANIA ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI SPECJALISTYCZNYCH PROGRAMÓW W STOSUNKU DO PRACOWNIKÓW W ZAWODACH KLUCZOWYCH

	Nie wymagany		Stopień podstawowy		Stopień dobry		Stopień bardzo dobry		Wzór do naśladowania		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	7	70%	3	30%	0	0%	0	0%	0	0%	10
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	5	83,3%	1	16,7%	0	0%	0	0%	0	0%	6
Księgowi	0	0%	0	0%	1	20%	3	60%	1	20%	5
Kucharze	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Fryzjerzy	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Właściciele sklepów	3	75%	0	0%	0	0%	1	25%	0	0%	4
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3	75%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	4

* w tabeli przedstawione zostały tylko te zawody, które wskazało co najmniej 2% respondentów

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 19. WYMAGANIA ODNOŚNIE ZNAJOMOŚCI JĘZYKÓW OBCYCH W STOSUNKU DO PRACOWNIKÓW W ZAWODACH KLUCZOWYCH

	Nie wymagany		Stopień podstawowy		Stopień dobry		Stopień bardzo dobry		Wzór do naśladowania		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4	40%	5	50%	1	10%	0	0%	0	0%	10
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	4	66,7%	2	33,3%	0	0%	0	0%	0	0%	6
Księgowi	2	40%	0	0%	2	40%	1	20%	0	0%	5
Kucharze	0	0%	3	75%	1	25%	0	0%	0	0%	4
Fryzjerzy	1	25%	2	50%	1	25%	0	0%	0	0%	4
Właściciele sklepów	3	75%	1	25%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	4

** w tabeli przedstawione zostały tylko te zawody, które wskazało co najmniej 2% respondentów*

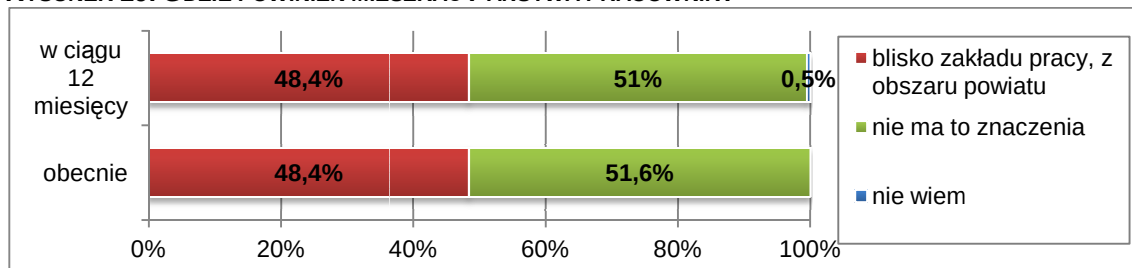
źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

5. Profil demograficzny pracowników

W kolejnym pytaniu skierowanym do pracodawców poproszono respondentów o ustosunkowanie się do cech demograficznych pracowników.

Zdaniem większości ankietowanych (około 51%) miejsce zamieszkania pracowników nie ma znaczenia ani obecnie, ani w ciągu najbliższych 12 miesięcy. 48,4% badanych zadeklarowało, że pracownicy powinni mieszkać blisko zakładu pracy (rysunek 19).

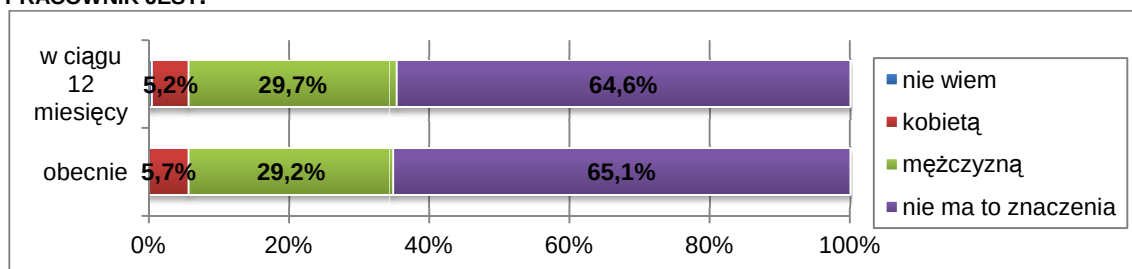
RYСУNEK 19. GDZIE POWINIEN MIESZKAĆ PAŃSTWA PRACOWNIK?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Cechy demograficzne takie jak płeć i wykształcenie dla większości respondentów nie miały znaczenia. Jednakże wśród pracodawców dla których czynniki te odgrywały ważną rolę, częściej pojawiały się odpowiedzi, iż z punktu widzenia zawodu kluczowego dla firmy lepiej jest, gdy pracownik jest mężczyzną. Takiej odpowiedzi udzieliło około 28% ankietowanych (rysunek 20).

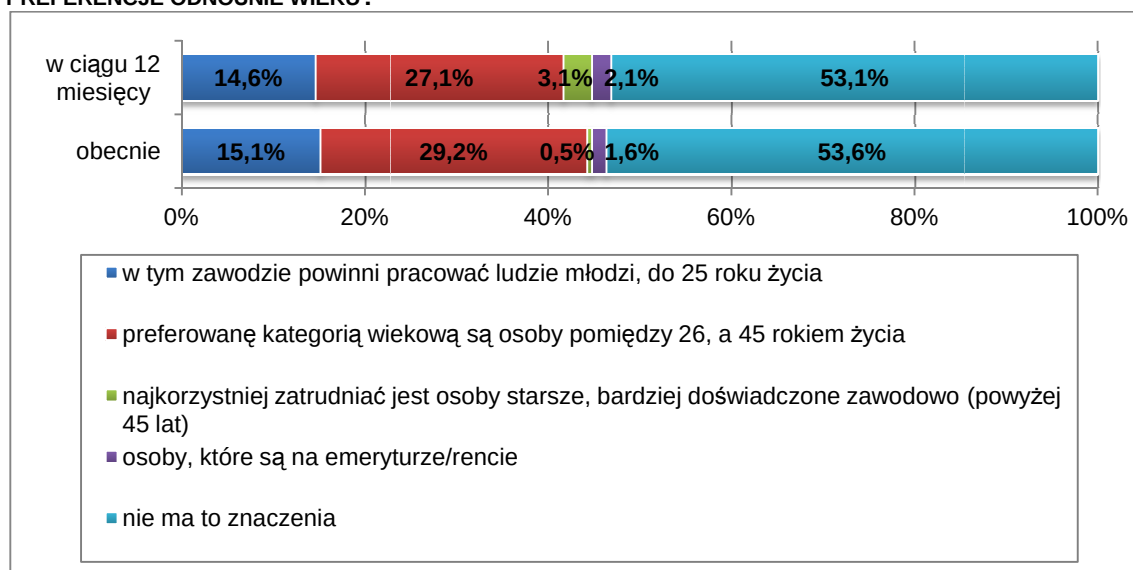
RYСУNEK 20. CZY Z PUNKTU WIDZENIA KLUCZOWEGO ZAWODU PAŃSTWA FIRMY LEPIEJ JEST GDY PRACOWNIK JEST:

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Natomiast dla przedsiębiorców, według których wiek pracownika ma znaczenie, preferowaną kategorią wiekową byli pracownicy pomiędzy 26, a 45 rokiem życia (rysunek 21).

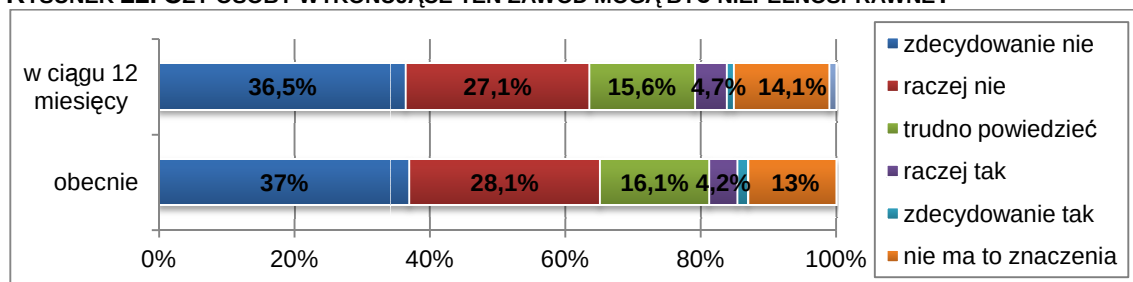
RYSUNEK 21. CZY WYSTĘPUJĄ W ODNIESIENIU DO ZAWODU KLUCZOWEGO JAKIEŚ OKREŚLONE PREFERENCJE ODNOŚNIE WIEKU?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci zostali również zapytani, czy w ich firmach obowiązki osób zatrudnionych w zawodach kluczowych dla firmy mogą być powierzone osobom niepełnosprawnym. Zdecydowana większość z nich zadeklarowała, że osoby niepełnosprawne nie mogą wykonywać tych czynności. Wyniki badań pokazują również, iż badani nie planują w ciągu najbliższych 12 miesięcy zatrudniać osób niepełnosprawnych na stanowiska kluczowe (36,5% „zdecydowanie nie” oraz 27,1% „raczej nie”) (rysunek 22).

RYSUNEK 22. CZY OSOBY WYKONUJĄCE TEN ZAWÓD MOGĄ BYĆ NIEPEŁNOSPRAWNE?

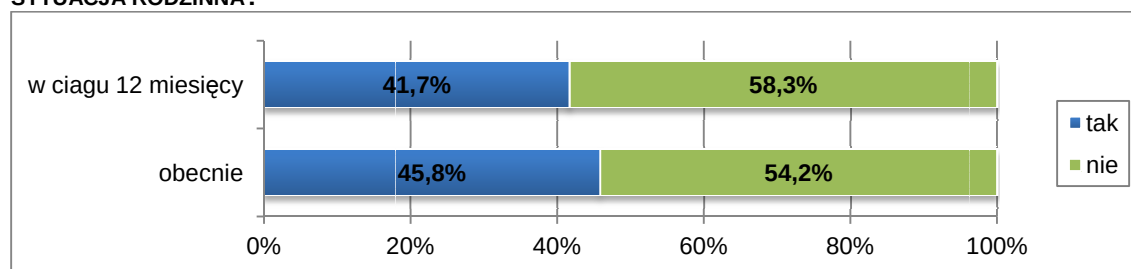

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W ramach badania, przedsiębiorców poproszono także o wskazanie, czy w wykonywaniu zawodów kluczowych w ich firmach lepiej będzie, gdy pracownicy będą mieli ustabilizowaną sytuację rodzinną.

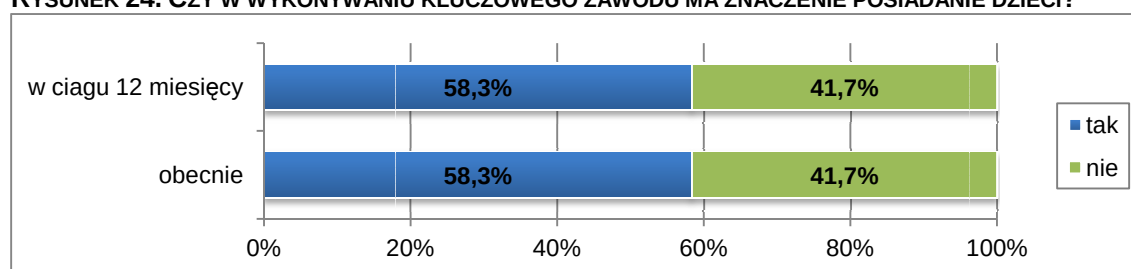
Analiza zgromadzonego materiału badawczego wykazała, iż opinie na ten temat są podzielone. Większość respondentów uznała, iż ustabilizowana sytuacja rodzinna nie jest istotna w procesie rekrutacji (rysunek 23). Ponad połowa respondentów uznała jednak, że posiadanie dzieci jest istotne w wykonywaniu zawodu kluczowego (rysunek 24).

RYСУNEK 23. CZY W WYKONYWANIU KLUCZOWEGO ZAWODU MA ZNACZENIE USTABILIZOWANA SYTUACJA RODZINNA?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

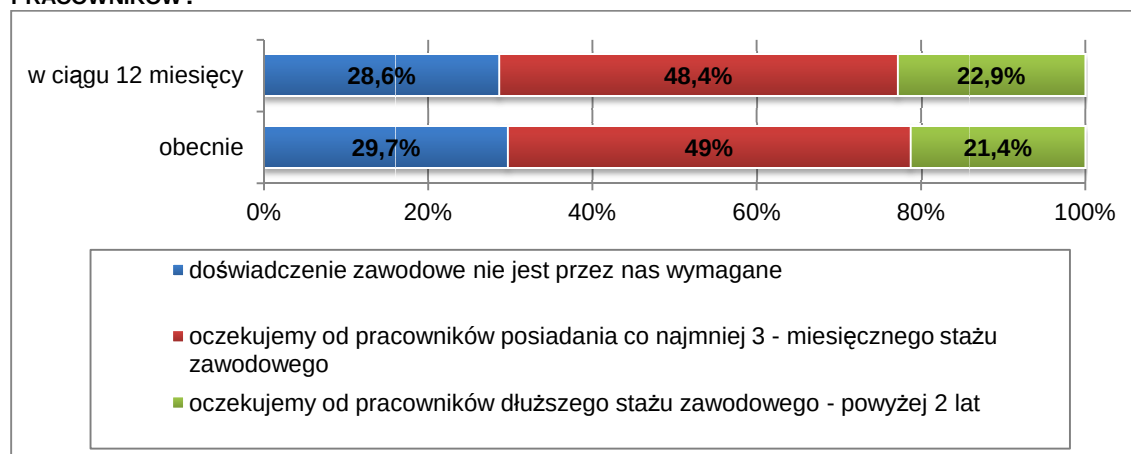
RYСУNEK 24. CZY W WYKONYWANIU KLUCZOWEGO ZAWODU MA ZNACZENIE POSIADANIE DZIECI?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Następną kwestią poruszoną w ramach badania były oczekiwania pracodawców odnośnie doświadczenia zawodowego pracowników. Prawie połowa (49%) pracodawców zadeklarowała, iż wymaga posiadania co najmniej 3 miesięcznego stażu zawodowego (rysunek 25).

RYСУNEK 25. JAKIEGO DOŚWIADCZENIE ZAWODOWEGO OCZEKUJĄ PAŃSTWO OD SWOICH PRACOWNIKÓW?

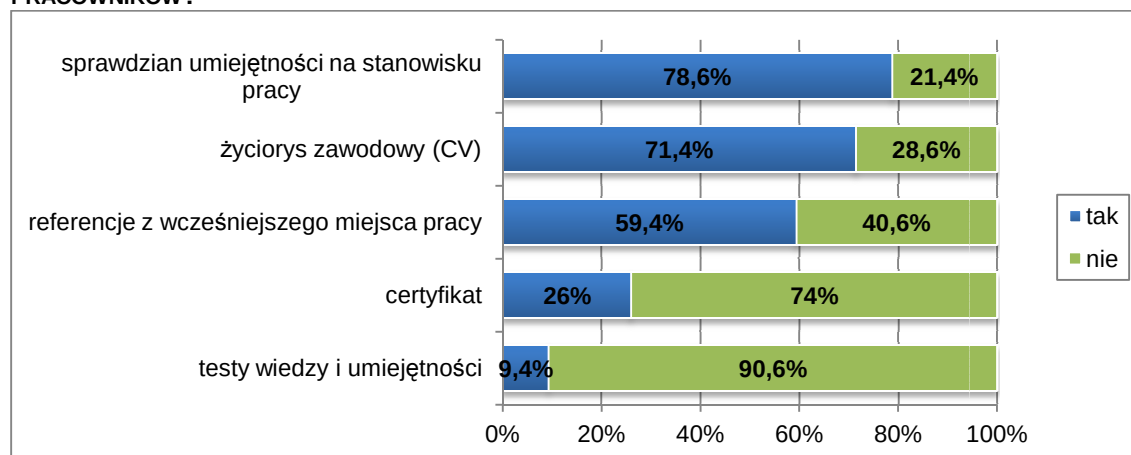

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Najczęstszym sposobem sprawdzania kwalifikacji zawodowych pracownika, stosowanym przez przedsiębiorców objętych badaniem, był sprawdzian umiejętności na stanowisku pracy (78,6%). Dwa kolejne najbardziej popularne sposoby sprawdzenia kwalifikacji to życiorys zawodowy (CV) oraz referencje z wcześniejszego miejsca pracy (rysunek 26). Ponadto badanie wykazało, iż najbardziej skuteczną metodą jest sprawdzian umiejętności na stanowisku

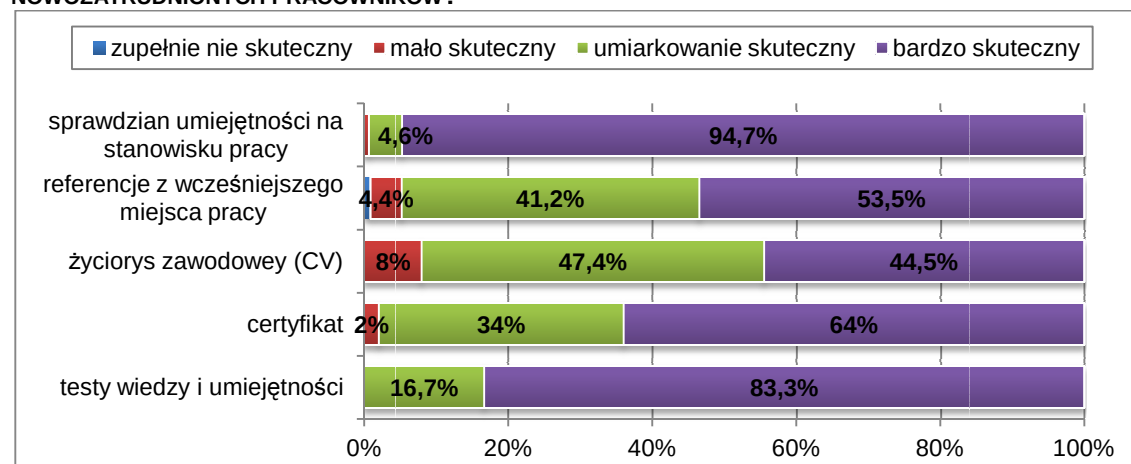
pracy, a następnie test wiedzy i sprawdzian umiejętności (rysunek 27).

RYСУNEK 26. W JAKI SPOSÓB SPRAWDZAJĄ PAŃSTWO KWALIFIKACJE NOWOZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

RYСУNEK 27. PROSZĘ OCENIĆ SKUTECZNOŚĆ SPOSOBÓW SPRAWDZANIA KWALIFIKACJI NOWOZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW?

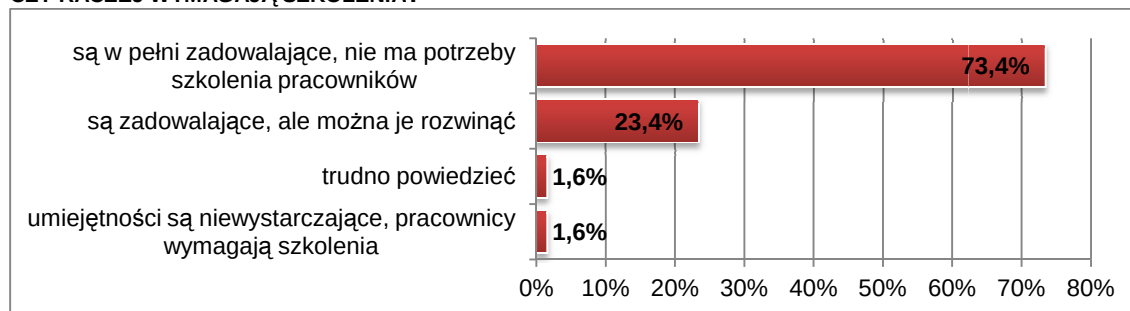
źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

6. Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników badanych firm

W kolejnej części badania skupiono się na podnoszeniu kwalifikacji przez pracowników badanych firm.

Zdecydowana większość przedsiębiorców (73,4%) uznała, że kwalifikacje zawodowe pracowników są w pełni zadowalające, w związku z czym nie ma potrzeby szkolenia osób zatrudnionych w badanych firmach. Jednocześnie 23,4% respondentów uważa, iż mimo, że kwalifikacje pracowników są zadowalające, można je rozwinąć (rysunek 28).

RYСУNEK 28. CZY W PANA/I ODCZUCIU KWALIFIKACJE PRACOWNIKÓW SĄ W PEŁNI ZADOWALAJĄCE, CZY RACZEJ WYMAGAJĄ SZKOLENIA?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Analiza zadowolenia gryfickich pracodawców z kwalifikacji pracowników pod względem branż, w ramach których działają badane przedsiębiorstwa, nie wykazała znaczących zależności.

Znaczna część przedsiębiorców, którzy prowadzą działalność w ramach sekcji przetwórstwo przemysłowe (sekcja C), dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E), informacja i komunikacja (sekcja J), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M), administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O) oraz edukacja (sekcja P) wskazała, iż kwalifikacje osób zatrudnionych w firmach, które reprezentują są zadowalające, ale należałoby je rozwinąć (tabela 20).

Jeśli zaś chodzi o zawody kluczowe dla powiatu gryfickiego, to analiza zebranego materiału badawczego wykazała, iż w opinii badanych pracodawców również kwalifikacje osób w nich zatrudnionych są zadowalające i nie wymagają dodatkowego szkolenia, bądź są zadowalające, ale można by było je rozwinąć (tabela 21).

TABELA 20. ZADOWOLENIE PRACODAWCÓW Z KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW POD WZGLĘDEM BRANŻ

	Są w pełni zadowalające, nie ma potrzeby szkolenia		Są zadowalające, ale można je rozwinąć		Umiejętności są niewystarczające, pracownicy wymagają szkolenia		Trudno powiedzieć		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	
A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10	90,9%	0	0%	1	9,1%	0	0%	11
C - Przetwórstwo przemysłowe	5	31,3%	11	68,8%	0	0%	0	0%	16
D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
E - Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0%	1	100%	0	0%	0	0%	1
F - Budownictwo	7	70%	3	30%	0	0%	0	0%	10
G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	18	85,7%	2	9,5%	0	0%	1	4,8%	21
H - Transport i gospodarka magazynowa	6	85,7%	1	14,3%	0	0%	0	0%	7
I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	71,4%	3	21,4%	0	0%	1	7,1%	14
J - Informacja i komunikacja	3	50,0%	3	50%	0	0%	0	0%	6
K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7	87,5%	1	12,5%	0	0%	0	0%	8
L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2	100%	0	0%	0	0%	0	0%	2
M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	50%	3	50%	0	0%	0	0%	6

N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1
O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	50%	2	50%	0	0%	0	0%	4
P - Edukacja	3	42,9%	4	57,1%	0	0%	0	0%	7
Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5	71,4%	1	14,3%	1	14,3%	0	0,0%	7
R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	8	88,9%	1	11,1%	0	0%	0	0%	9
S - Pozostała działalność usługowa	49	81,7%	9	15%	1	1,7%	1	1,7%	60
T - Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	100%	0	0%	0	0%	0	0%	1

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 21. ZADOWOLENIE PRACODAWCÓW Z KWALIFIKACJI PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH W ZAWODACH KLUCZOWYCH

	Są w pełni zadowalające, nie ma potrzeby szkolenia		Są zadowalające, ale można je rozwinąć		Umiejętności są niewystarczające, pracownicy wymagają szkole		Trudno powiedzieć		Ogółem
	n	%	n	%	n	%	n	%	
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	6	60%	3	30%	0	0%	1	10%	10
Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	5	83,3%	1	16,7%	0	0%	0	0%	6
Księgowi	5	100%	0	0%	0	0%	0	0%	5
Kucharze	2	50%	2	50%	0	0%	0	0%	4
Fryzjerzy	1	25%	3	75%	0	0%	0	0%	4
Właściciele sklepów	4	100%	0	0%	0	0%	0	0%	4
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	3	75%	1	25%	0	0%	0	0%	4

** w tabeli przedstawione zostały tylko te zawody, które wskazało co najmniej 2% respondentów*

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Przedsiębiorców, którzy wskazali, że pracownicy zatrudnieni w ich firmach powinni rozwijać swoje kwalifikacje, poproszono o wskazanie jakiego rodzaju kwalifikacji brakuje osobom zatrudnionym w firmach.

Najczęściej pojawiającą się odpowiedzią był brak doświadczenia zawodowego (17,6%), a następnie brak umiejętności profesjonalnej obsługi klienta (15,7%) (tabela 22).

TABELA 22. JAKICH KWALIFIKACJI NAJCZĘŚCIEJ BRAKUJE PRACOWNIKOM PAŃSTWA FIRMY?

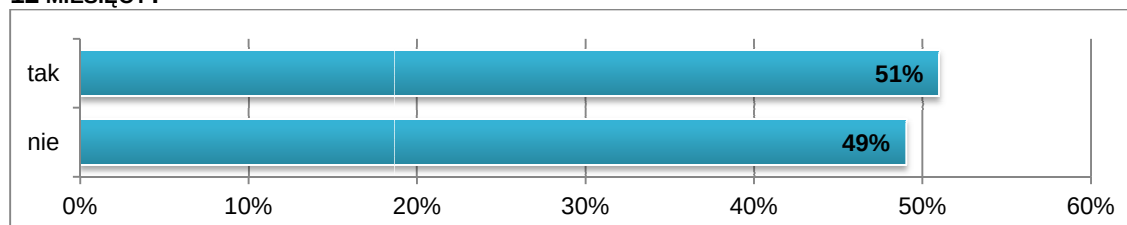
	n	%
Brak doświadczenia zawodowego	9	17,6%
Brak umiejętności profesjonalnej obsługi klienta	8	15,7%
Brak zaangażowania w wykonywaną pracę	6	11,8%
Brak chęci do podnoszenia swojej wiedzy	4	7,8%
Brak specjalistycznych uprawnień potrzebnych w danej branży	4	7,8%
Brak znajomości najnowszych technologii	4	7,8%
Niewielkie zainteresowanie podnoszeniem wiedzy na temat nowych produktów w branży	4	7,8%
Brak umiejętności obsługi nowoczesnych maszyn i urządzeń	3	5,9%
Brak znajomości języków obcych	3	5,9%
Brak znajomości przepisów bhp	3	5,9%
Trudno powiedzieć	3	5,9%
Brak umiejętności manualnych	2	3,9%
Brak umiejętności wykorzystywania zdolności interpersonalnych	2	3,9%
Brak kwalifikacji zawodowych	1	2%
Brak umiejętności biegłej obsługi komputera	1	2%
Brak odporności na stres	1	2%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż kwalifikacje ich pracowników nie są w pełni zadowalające; % nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł wskazać więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa badanych respondentów (51%) wskazała, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy skierowała swoich pracowników na szkolenia. Z analizy zebranych danych wynika, iż firmy te wysłały na szkolenia około 51 osób.

RYСУNEK 29. CZY SKIEROWALI PAŃSTWO SWOICH PRACOWNIKÓW NA SZKOLENIA W CIĄGU OSTATNICH 12 MIESIĘCY?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż kwalifikacje ich pracowników nie są w pełni zadowalające

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Tematyka szkoleń, na które kierowano pracowników dotyczyła głównie zajęć z zakresu BHP (30,8%) oraz technik sprzedaży (11,5%). Pozostały rozkład odpowiedzi prezentuje tabela 23.

TABELA 23. JAKA BYŁA TEMATYKA SZKOLEŃ?

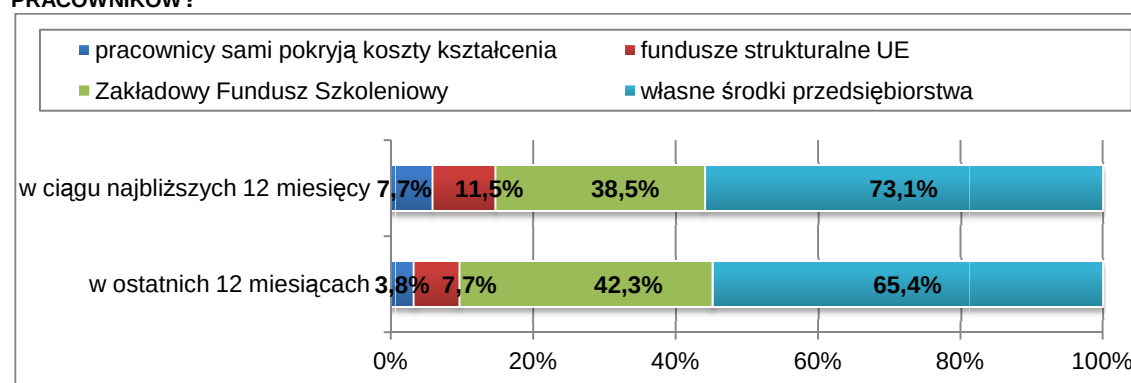
	n	%
Szkolenie BHP	8	30,8%
Techniki sprzedaży	3	11,5%
Kurs języka angielskiego	2	7,7%
Obsługa klienta	2	7,7%
Szkolenie branżowe - kosmetyka	2	7,7%
Szkolenie z zakresu ochrony środowiska	2	7,7%
Kurs informatyczny	1	3,8%
Menadżerskie	1	3,8%
Podwyższanie kwalifikacji zawodowych	1	3,8%
Szkolenia produktowe	1	3,8%
Szkolenia z zakresu prawa	1	3,8%
Szkolenie branżowe - fryzjerstwo	1	3,8%
Szkolenie branżowe - przetwórstwo przemysłowe	1	3,8%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy skierowali swych pracowników na szkolenia

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Środki przeznaczone na finansowanie szkoleń pochodzą w przeważającej części z funduszy własnych przedsiębiorstwa (rysunek 30) oraz Zakładowego Funduszu Szkoleniowego. Część pracodawców koszty szkoleń pokrywa za pośrednictwem funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

RYСУNEK 30. Z JAKICH ŹRÓDEŁ POCHODZĄ ŚRODKI, KTÓRE PRZEZNACZAJĄ PAŃSTWO NA SZKOLENIA PRACOWNIKÓW?

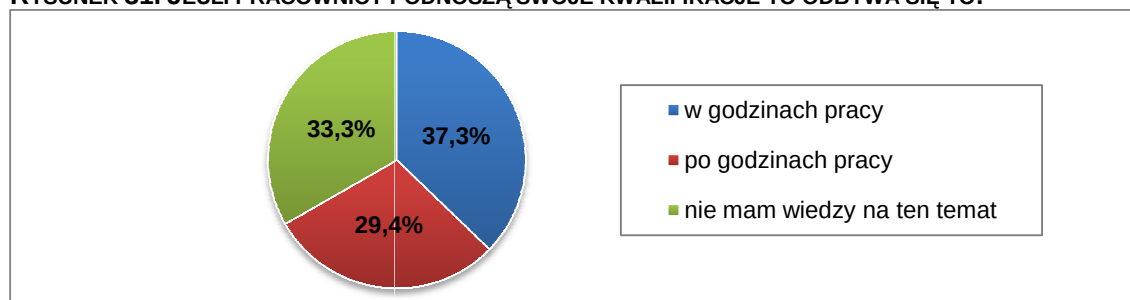

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy skierowali swych pracowników na szkolenia

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Szkolenia pracowników odbywają się zarówno w godzinach pracy, jak i po jej zakończeniu (rysunek 31).

RYSUNEK 31. JEŚLI PRACOWNICY PODNOSZĄ SWOJE KWALIFIKACJE TO ODBYWA SIĘ TO:

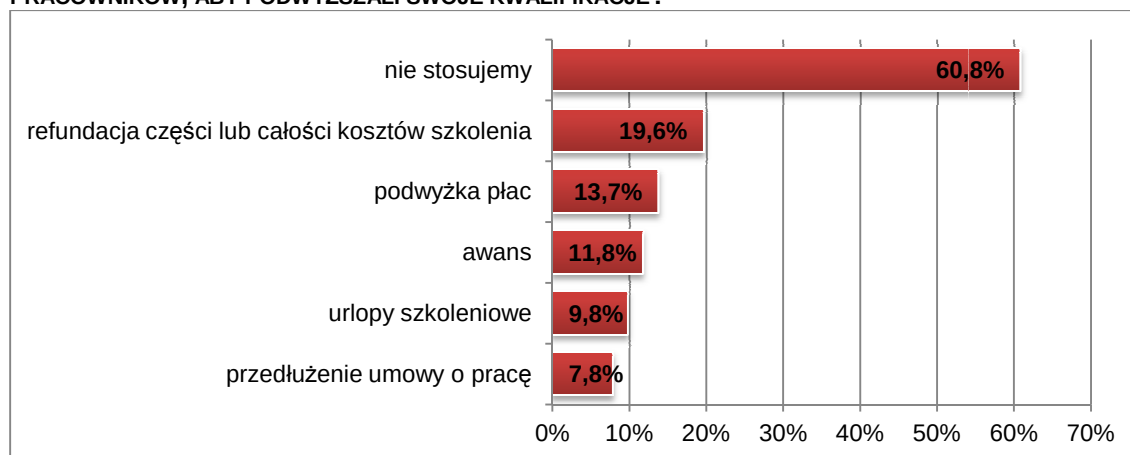

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż kwalifikacje ich pracowników nie są w pełni zadowalające

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Większość pracodawców nie stosuje w swoich firmach metod zachęty w stosunku do pracowników, aby podwyższali kwalifikacje (60,8%). Pozostali natomiast motywują pracowników refundacją części, lub całości poniesionych kosztów szkoleń (19,6%), podwyższą płac (13,7%), lub możliwością awansu zawodowego (11,8%) (rysunek 32).

RYSUNEK 32. CZY STOSUJĄ PAŃSTWO W FIRMIE JAKIEŚ METODY ZACHĘTY W STOSUNKU DO PRACOWNIKÓW, ABY PODWYŻSZALI SWOJE KWALIFIKACJE?

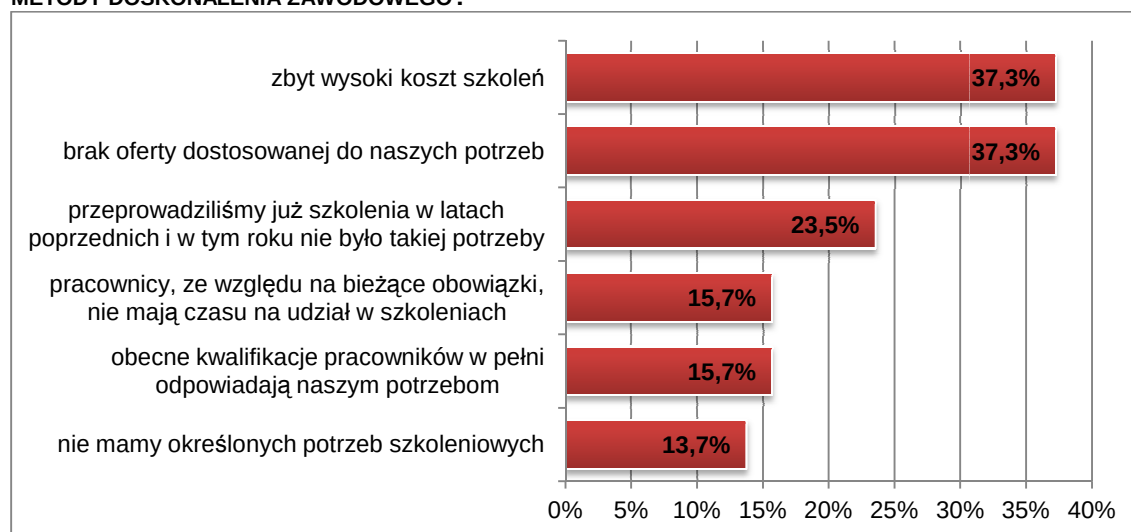
* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż kwalifikacje ich pracowników nie są w pełni zadowalające

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Następne pytanie badawcze skierowano tylko do tych przedsiębiorców, którzy w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie skierowali swych pracowników na szkolenia. Zostali oni poproszeni o podanie powodów, dla których nie skorzystali z takiej możliwości.

Respondenci jako dwa główne powody tej decyzji wskazali na zbyt wysoki koszt szkoleń (37,3%) oraz brak oferty dostosowanej do ich potrzeb (37,3%) (rysunek 33).

RYСУNEK 33. DLACZEGO NIE ZDECYDOWALI SIĘ PAŃSTWO NA SZKOLENIA PRACOWNIKÓW CZY INNE METODY DOSKONALENIA ZAWODOWEGO?

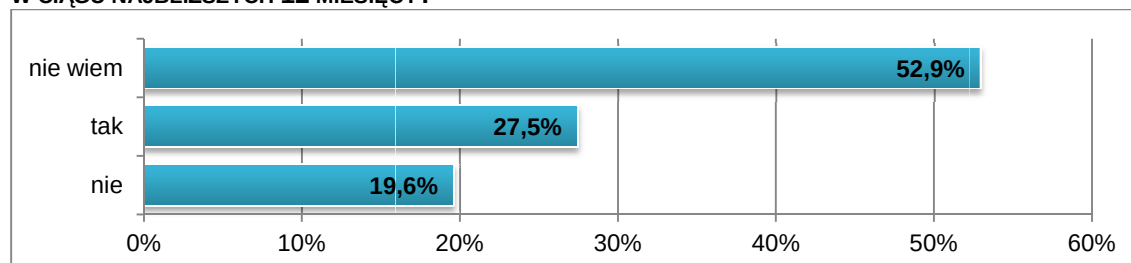

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie skierowali pracowników na szkolenia; % nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł wskazać więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad 1/4 przedstawicieli badanych firm zamierza w ciągu najbliższych 12 miesięcy skierować swoich pracowników na szkolenia (rysunek 34). Z analizy zebranego materiału badawczego wynika, iż w tym okresie na szkolenie zostanie skierowanych około 18 pracowników.

RYСУNEK 34. CZY ZAMIERZACIE PAŃSTWO SKIEROWAĆ SWOICH PRACOWNIKÓW NA SZKOLENIA W CIĄGU NAJBLIŻSZYCH 12 MIESIĘCY?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż kwalifikacje ich pracowników nie są w pełni zadowalające

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Tabela 24 przedstawia tematykę szkoleń, na które będą kierowani pracownicy z badanych firm w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

TABELA 24. JAKA BĘDZIE TEMATYKA PLANOWANYCH SZKOLEŃ?

	n	%
Szkolenie branżowe- przetwórstwo przemysłowe	4	28,6%
Kursy językowe	3	21,4%
Szkolenie branżowe - budownictwo	3	21,4%
Szkolenie branżowe - szkolnictwo	2	14,3%
Księgowość i kadry	2	14,3%

Szkolenia branżowe - handel	1	7,1%
Szkolenie branżowe - fryzjerstwo	1	7,1%
Szkolenie branżowe - medyczne	1	7,1%
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	1	7,1%

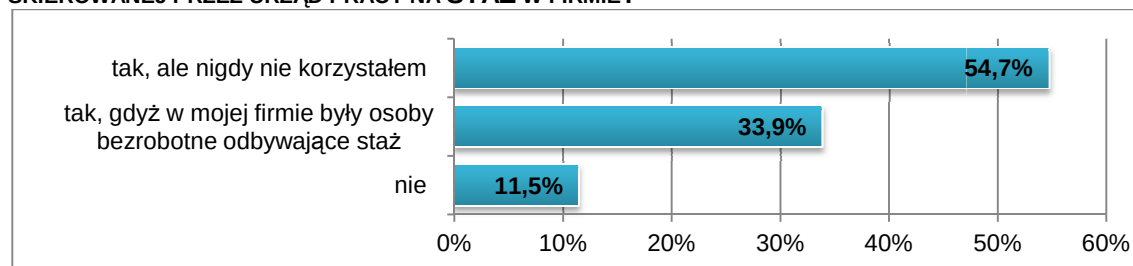
* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, iż zamierzają skierować pracowników na szkolenie w ciągu najbliższych 12 miesięcy

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

7. Możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych

Jednym z celów badania było także określenie stopnia wiedzy pracodawców o możliwości skorzystania z pomocy Powiatowego Urzędu Pracy przy przyjęciu osoby bezrobotnej na staż zawodowy. Świadomość tego faktu wśród pracodawców z powiatu gryfickiego jest bardzo wysoka (88,6%). Wśród nich 33,9% skorzystało z takiej możliwości (rysunek 35).

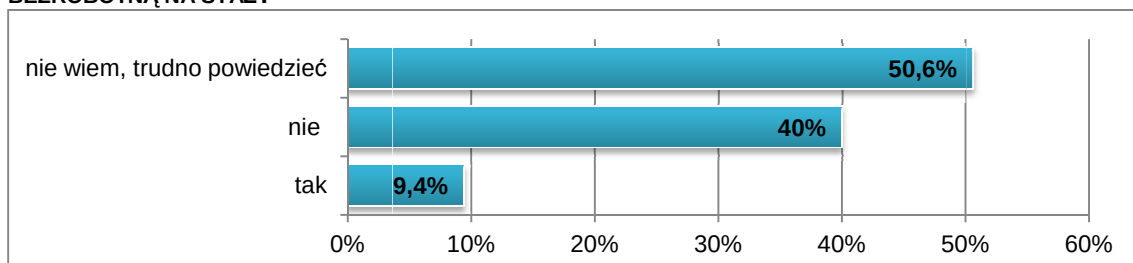
RYСУNEK 35. CZY WIEDZĄ PAŃSTWO, ŻE ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ PRZYJĘCIA OSOBY BEZROBOTNEJ, SKIEROWANEJ PRZEZ URZĄD PRACY NA STAŻ W FIRMIE?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród respondentów, którzy wiedzą o istnieniu możliwości przyjęcia na staż osoby bezrobotnej, tylko 9,4% deklaruje chęć skorzystania z niej. Planuje się przyjąć około 26 osób na staż zawodowy. Ponad połowa przedsiębiorców (50,6%) nie podjęła jeszcze decyzji, czy skorzysta z takiej możliwości (rysunek 36).

RYСУNEK 36. CZY PLANUJĄ PAŃSTWO W CIĄGU NAJBLIŻSZYCH 12 MIESIĘCY PRZYJĄĆ OSOBA BEZROBOTNĄ NA STAŻ?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej na staż

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Badani przedsiębiorcy najczęściej w ramach praktycznej nauki zawodu zamierzają zatrudnić pracowników administracyjno – biurowych oraz nauczycieli (tabela 25). Osoby starające się o przyjęcie do pracy w ramach praktycznej nauki zawodu powinni mieć wykształcenie średnie techniczne, bądź specjalistyczne uprawnienia pozwalające im prawidłowo wykonywać swe obowiązki (tabela 26).

TABELA 25. W JAKICH ZAWODACH ZAMIERZAJĄ PAŃSTWO PRZYJĄĆ OSOBY BEZROBOTNE W RAMACH PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU DOROSŁYCH?

	n	%
Pracownik administracyjno-biurowy	7	43,8%
Nauczyciel	4	25%
Fryzjer	2	12,5%
Pracownik ogólnobudowlany	2	12,5%
Farmaceuta	1	6,3%
Kasjer/sprzedawca	1	6,3%
Pracownik fizyczny	1	6,3%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej na staż

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 26. O JAKICH KWALIFIKACJACH ZAMIERZAJĄ PAŃSTWO PRZYJĄĆ OSOBY BEZROBOTNE W RAMACH PRAKTYCZNEJ NAUKI ZAWODU DOROSŁYCH?

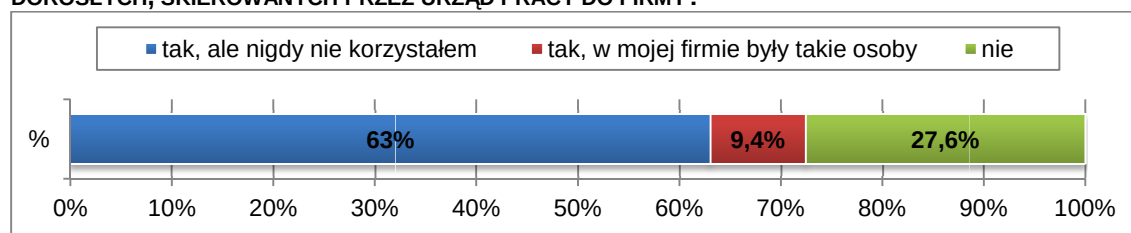
	n	%
Wykształcenie średnie techniczne	5	41,7%
Specjalistyczne uprawnienia	2	16,7%
Doświadczenie	1	8,3%
Cechy charakteru	1	8,3%
Nie ma to znaczenia	1	8,3%
Ukończenie szkoły policealnej	1	8,3%
Wykształcenie wyższe techniczne	1	8,3%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej na staż

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość badanych przedsiębiorców (72,4%) wie również, że istnieje możliwość przyjmowania osób bezrobotnych skierowanych przez urząd pracy w ramach przygotowania zawodowego dorosłych. W ramach tego odsetka jedynie 9,4% respondentów skorzystało z takiej możliwości (rysunek 37).

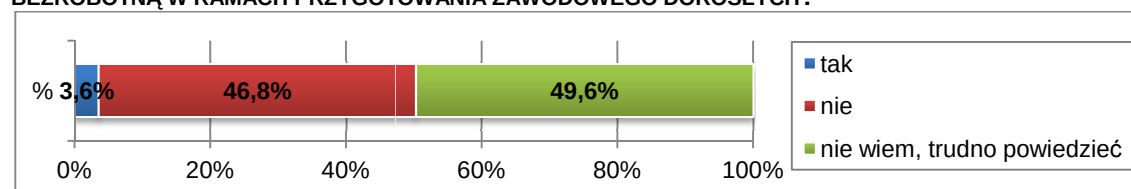
RYСУNEK 37. CZY WIEDZĄ PAŃSTWO, ŻE ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH, SKIEROWANYCH PRZEZ URZĄD PRACY DO FIRMY?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Jak wynika z danych zebranych w trakcie badania, jedynie 3,6% badanych przedsiębiorców planuje skorzystanie z możliwości przyjmowania osoby bezrobotnej w ramach przygotowania zawodowego (rysunek 38). Według uzyskanych danych, z przygotowania zawodowego dorosłych w ciągu najbliższych 12 miesięcy miałyby skorzystać 15 osób (przygotowanie zawodowe dotyczyłoby będzie najczęściej pracowników ogólnobudowlanych).

RYСУNEK 38. CZY PLANUJĄ PAŃSTWO W CIĄGU NAJBLIŻSZYCH 12 MIESIĘCY PRZYJĄĆ OSOBA BEZROBOTNĄ W RAMACH PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej w ramach przygotowania zawodowego dorosłych

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

TABELA 27. W JAKICH ZAWODACH ZAMIERZAJĄ PAŃSTWO PRZYJĄĆ OSOBY BEZROBOTNE W RAMACH PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH?

	n	%
Pracownik ogólnobudowlany	2	40%
Kasjer/sprzedawca	1	20%
Lakiernik	1	20%
Opiekun	1	20%
Pracownik administracyjno-biurowy	1	20%

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej w ramach przygotowania zawodowego dorosłych

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Pracodawcy najczęściej (60%) nie wymagają posiadania konkretnych kwalifikacji zawodowych u osób bezrobotnych przyjmowanych w ramach przygotowania zawodowego dorosłych (tabela 201).

TABELA 28. O JAKICH KWALIFIKACJACH ZAMIERZAJĄ PAŃSTWO PRZYJĄĆ OSOBY BEZROBOTNE W RAMACH PRZYGOTOWANIA ZAWODOWEGO DOROSŁYCH?

	n	%
nie ma to znaczenia	3	60%
cechy charakteru	1	20%
specjalistyczne uprawnienia	1	20%

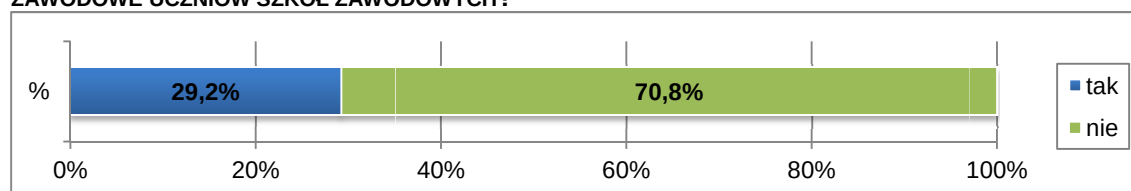
* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy wiedzą o możliwości przyjęcia osoby bezrobotnej w ramach przygotowania zawodowego dorosłych

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

8. Praktyki zawodowe uczniów szkół zawodowych

Wśród ogółu przedsiębiorców objętych badaniem w powiecie gryfickim 29,2% organizowało praktyki zawodowe dla uczniów szkół zawodowych (rysunek 39).

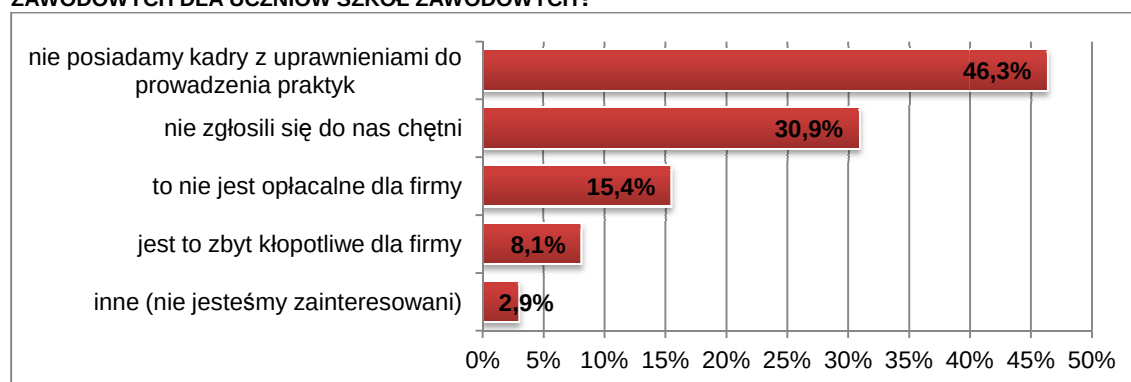
RYСУNEK 39. CZY W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT W PAŃSTWA FIRMIE ODBYWAŁY SIĘ PRAKTYKI ZAWODOWE UCZNIÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH?

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Za najczęstsze powody nieorganizowania praktyk zawodowych przedsiębiorcy uznali brak odpowiedniej kadry z uprawnieniami do prowadzenia praktyk (46,3% wskazań) oraz brak chętnych (30,9%) (rysunek 40).

RYСУNEK 40. PROSZĘ WSKAZAĆ DLACZEGO W PAŃSTWA FIRMIE NIE ORGANIZOWANO PRAKTYK ZAWODOWYCH DLA UCZNIÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, że w ich firmach nie odbywały się praktyki zawodowe; % nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł wskazać więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Tabela 29 prezentuje zawody, w których najczęściej odbywały się praktyki zawodowe uczniów.

TABELA 29. W JAKICH ZAWODACH NAJCZĘŚCIEJ ODBYWAŁY SIĘ PRAKTYKI ZAWODOWE UCZNIÓW SZKÓŁ ZAWODOWYCH?

	n	%
Kucharz	5	8,9%
Nauczyciel	5	8,9%
Fryzjer	4	7,1%
Kasjer/sprzedawca	4	7,1%
Księgowy	4	7,1%
Rzeźnik	3	5,4%
Cukiernik	2	3,6%
Elektryk	2	3,6%
Kelner	2	3,6%
Mechanik	2	3,6%
Piekarz	2	3,6%
Recepcjonista	2	3,6%
Stolarz	2	3,6%
Zegarmistrz	2	3,6%
Agent ubezpieczeniowy	1	1,8%
Chemik	1	1,8%
Elektroenergetyk	1	1,8%
Geodeta	1	1,8%
Hotelarz	1	1,8%
Informatyk	1	1,8%
Inżynier budownictwa	1	1,8%
Krawiec	1	1,8%
Masażysta	1	1,8%
Ogrodnik	1	1,8%
Operator maszyn do przerobu drewna	1	1,8%
Operator urządzeń do produkcji żywności	1	1,8%
Opiekun	1	1,8%
Optyk	1	1,8%
Pakowacz	1	1,8%
Posadzkarz	1	1,8%
Pracownik administracyjno-biurowy	1	1,8%
Pracownik ogólnobudowlany	1	1,8%
Ślusarz	1	1,8%
Technik gazownictwa	1	1,8%
Tokarz	1	1,8%
Złotnik	1	1,8%
Technik energetyk	1	1,8%
Operator urządzeń do produkcji drewna	1	1,8%
Parkieciarz	1	1,8%
Laborant	1	1,8%
Barman	1	1,8%

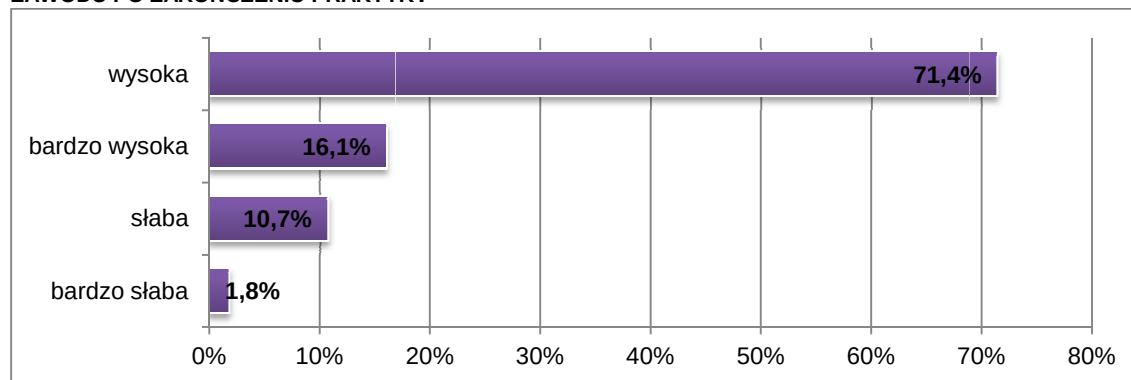
* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, że w ich firmach odbywały się praktyki zawodowe; % nie sumuje się do 100, gdyż respondent mógł wskazać więcej niż jedną odpowiedź

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Badani przedsiębiorcy w większości wysoko ocenili przygotowanie zawodowe uczniów do wykonywania zawodu po zakończeniu praktyk (71,4%) (rysunek 41). Średnia ocena wystawiona przez pracodawców wynosi 3,02.

Nieco słabiej oceniono przygotowanie teoretyczne uczniów (rysunek 42). Średnia ocena wystawiona przez pracodawców wynosi 3,11.

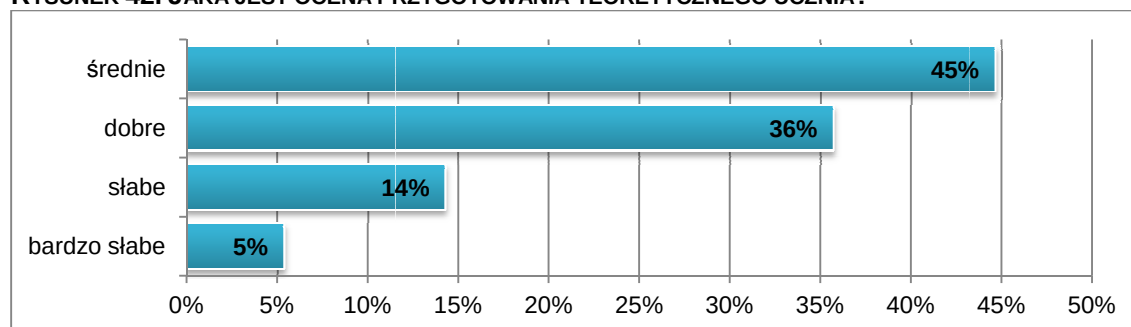
RYСУNEK 41. JAKA JEST OCENA PRZYGOTOWANIA PRAKTYCZNEGO UCZNIA DO WYKONYWANIA ZAWODU PO ZAKOŃCZENIU PRAKTYK?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, że w ich firmach odbywały się praktyki zawodowe

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

RYСУNEK 42. JAKA JEST OCENA PRZYGOTOWANIA TEORETYCZNEGO UCZNIA?

* pytanie to dotyczy tych respondentów, którzy zadeklarowali, że w ich firmach odbywały się praktyki zawodowe

źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wnioski i rekomendacje

- ◆ analiza materiału badawczego wykazała, iż w powiecie gryfickim w większości badanych przedsiębiorstwach nie planuje się znacznych zmian w strukturze zatrudnienia. Mimo to zauważyć można, że przedsiębiorcy częściej planują zwiększenie zatrudniania, niż redukcję etatów,
- ◆ do zawodów kluczowych w powiecie można zaliczyć :
 - sprzedawcy sklepowi (ekspedienty),
 - pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne,
 - instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej,
 - magazynierzy i pokrewni,

- kucharze,
 - kelnerzy,
- ◆ w większości gryfickich firm oczekuje się od pracowników wykształcenia zasadniczego zawodowego, średniego technicznego, bądź średniego ogólnego,
- ◆ od osób zatrudnionych w zawodach kluczowych w opinii większości badanych pracownicy powinni posiadać takie umiejętności jak:
 - współpraca w grupie,
 - komunikatywność,
 - łatwość nawiązywania kontaktów ze współpracownikami czy klientami,
 - predyspozycje związane z obsługą klienta.
- ◆ najbardziej pożądanymi cechami psychofizycznymi u osób zatrudnionych w badanych firmach są:
 - uprzejmość wobec klienta,
 - przedsiębiorczość i inicjatywa,
 - odporność na stres,
 - miła aparycja,
 - dyspozycyjność,
- ◆ przedstawiciele gryfickich firm w większości zadeklarowali, iż nie ma znaczenia miejsce zamieszkania pracowników, bądź pracownicy powinni mieszkać blisko zakładu pracy. Jeśli zaś chodzi o płeć pracowników, to z badania wynika, iż cecha ta uzależniona jest o profilu działalności danej firmy – w badanych firmach płeć pracownika albo nie ma znaczenia, bądź preferuje się zatrudnianie mężczyzn. Podobnie sytuacja przedstawia się biorąc pod uwagę oczekiwania pracodawców odnośnie wieku pracowników – w większości przypadków wiek osób zatrudnionych w badanych firmach nie ma znaczenia, bądź preferowaną kategorią wiekową są osoby pomiędzy 26 a 45 rokiem życia. Badanie wykazało również, iż w opinii większego odsetka badanych ma znaczenie ustabilizowana sytuacja rodzinna, choć na podstawie zebranego materiału badawczego nie można jednoznacznie stwierdzić, że życie osobiste pracowników wpływa na ich sytuację zawodową,
- ◆ w większości badanych firm pracodawcy oczekują aby potencjalni pracownicy posiadali co najmniej 3 – miesięczny staż zawodowy,
- ◆ gryficcy pracodawcy w większości są zadowoleni z kwalifikacji swych pracowników, choć pojawiały się opinie, iż można by było je rozwinąć,
- ◆ nieco ponad połowa przedsiębiorców z badanego powiatu zadeklarowało, iż w ciągu ostatniego roku kierowali swych pracowników na szkolenia, głównie z zakresu BHP, bądź w celu podniesienia kwalifikacji pracowników. Natomiast ci przedsiębiorcy, którzy nie organizowali szkoleń, jako główną przyczynę wskazywali zbyt wysoki koszt szkoleń, bądź brak dostosowanej do potrzeb oferty szkoleniowej,

- ♦ większość pracodawców, mimo iż wiedzą, że istnieje możliwość przyjęcia osoby bezrobotnej skierowanej przez urząd pracy na staż, bądź przygotowanie zawodowe w firmie, nie korzysta z takiej możliwości. Ponadto badanie wykazało, iż w większości gryfickich firm nie organizuje się praktyk zawodowych dla uczniów, czego głównym powodem w opinii pracodawców jest brak odpowiedniej kadry, posiadającej uprawnienia do prowadzenia praktyk zawodowych uczniów.

Przeprowadzone badanie i uzyskane wyniki oraz szczegółowe rozpoznanie sytuacji i oczekiwań pracodawców w powiecie gryfickim pozwoliły na stworzenie rekomendacji, które wynikają z różnego rodzaju danych zdobytych w trakcie procedury badawczej:

Lp.	Wnioski i rekomendacje
1.	Współpraca na większą skalę Powiatowego Urzędu Pracy z lokalnymi i regionalnymi pracodawcami w zakresie pozyskiwania informacji dotyczących oczekiwań pracodawców co do kwalifikacji i kompetencji potencjalnych pracowników. Współpraca ta miałaby polegać głównie na obustronnej wymianie informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego działania zarówno instytucji rynku pracy, jak i pracodawców (np. internetowa platforma komunikacji między PUP a pracodawcami, newsletter, bieżące sprawozdania z zapotrzebowania pracodawców na określone kwalifikacje czy szkolenia zawodowe, itp.)
2.	Przeprowadzanie na większą skalę szkoleń pracowniczych jako instrumentu motywowania oraz podnoszenia kwalifikacji zasobów ludzkich oraz jako element promocji kształcenia ustawicznego stanowiącego dobrą praktykę. Ma to na celu spowodowanie elastycznego podejścia do kariery zawodowej przez zachodniopomorskich pracowników i natychmiastowe reagowanie na zmiany zapotrzebowania lokalnego/regionalnego rynku pracy. Ponadto ważne jest aby uświadamiać osoby starające się o przyjęcie do pracy, jak ważne dla współczesnych pracodawców są cechy interpersonalne.
3.	Dostosowanie oferty szkoleniowej Powiatowego Urzędu Pracy oraz instytucji szkoleniowych do oczekiwań branżowych zgłaszanych przez lokalnych i regionalnych pracodawców , bowiem ofertę szkoleniową należy konstruować m.in. w oparciu o potrzeby regionalnego i lokalnego rynku pracy. Natomiast w województwie zachodniopomorskim brak jest szerszej współpracy między pracodawcami, a instytucjami rynku pracy w tym zakresie.

4.	Szersza promocja szkolnictwa zawodowego oraz specjalistycznego w regionie, w celu uzupełnienia niedoborów kwalifikacyjnych związanych w dużej mierze z deficytowymi zawodami technicznymi (m.in. wsparcie szkół zawodowych w rozwoju ich relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym; większy nacisk na przeprowadzanie praktyk zawodowych w celu nabycia zwłaszcza wiedzy i kompetencji miękkich przez potencjalnych pracowników już na etapie ich edukacji na poziomie średnim).
5.	Stały monitoring ogłoszeń o pracę dotyczących lokalnych rynków pracy, w celu sprawnego ustalania trendów i tendencji popytowych, mające na celu jak najlepsze rozpoznanie specyfiki danego rynku, a tym samym rzetelne rozplanowanie podejmowanych na lokalnych rynkach działań związanych m.in. z inwestycjami czy rozszerzaniem działalności niektórych firm.